

ሐመር ባኮ

የምስክር ድንጋይ ያቆመ

ጽኑፃፃ

የዘመነ ኮጂዩኒዝም የሰደት ነፋስ ወደ ሐመር ባኮ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መንፈስ በጀመረበት ሰዎች በቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች መካከል አንዳንድ መገሻሻዎች ይስተዋሉ ነበር። ከ1967-1969 ዓ.ም. የነበሩት ሦስት ዓመታት ለቤተ ክርስቲያኒቱ የመንፈሳዊ ውድቀት ዓመታት እንደነበሩ በታሪክ ተጠቅሷል።¹³³ በእነዚያ አጭር ዓመታት ውስጥ ቤተ ክርስቲያኒቱ በአራት ቦታ ተከፋፍላ መሳሳቦች በገሃድ የተስተዋሉባቸው ዓመታት ናቸው። የአሪና የግሌ ግገበራት የቀድሞው አንድነታቸው ሻከር በራሳችን ቋንቋ እናመልካለን እየተባባሉ አንዱ ባንዱ ላይ ፊቱን ያጠቆረበት ዓመታት ነበሩ። የዚህ ምክንያቱ የወቅቱ የፖለቲካ ትኩሳት ውጤት እንደሆነ ጆን ካምበርስ ቢጠቅሱም¹³⁴ አንዳንድ የውጭ ኃይላትም ለችግሩ መፈጠር አስተዋፅኦ እንዳደረጉ የቤተ ክርስቲያኒቱ ነባር መሪዎች ያረጋግጣሉ።

¹³¹ የተፋ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ልደትና እድገት አጭር ታሪክ/የልታተመ ገጽ 3

¹³² አቶ ጣሰው ዉርደት ቃለ መጠይቅ/ የካቲት 1992 ዓ.ም.

¹³³ የሐመር ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ከ1951-1986! ያልታተመ! ገጽ 4

¹³⁴ John Cumbers, Count It All Joy, PP. 81-83

ለሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን ክርስትና የነፍስ ዋጋ የሚተመንበት ማትረፊያ ብቻ ሳይሆን ለሥጋቸውም ጣቃሚ ለውጥ ያመጣላቸው ሃይማኖት እንደሆነ ማረጋገጥ ይቻላል። ሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን ከወንጌል ጋር የተቀበለችው የልማት አገልግሎት በሕዝቡ ውስጥ ከፍተኛ ለውጥ አምጥቷል። እንደ አቶ ደጉ ደቅላቦ ገለፃ ከሆነ ለአካባቢው ጎብረተሰብ ልዩ ልዩ ፍራፍሬዎችን (ብርቱካን፣ ማንጎ ወ.ዘ.ተ.) መመገብ ያስተማረችው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንደሆነች በድፍረት ይመሰክራሉ። የምግብ ዝግጅትንና አበሳሰልን፣ የቀለም ትምህርትንና የሥልጣኔ ጭላንጭልን በቀዳሚነትና በስፋት ያስተዋወቀችውም ይህቺው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ናት። ስለዚህም ከአብዮቱ ማግሥት ጀምሮ እስከ ዛሬ ድረስ በመንግሥት ሥልጣን ላይ የነበሩትና ያሉት በርካታዎቹ የቤተ ክርስቲያን ልጆች ናቸው።¹³⁵

በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ ያደጉት ልጆች በሥልጣን ላይ መውጣቸው ግን ለምዕመናን እረፍትና በረከት ብቻ ሳይሆን ሌላም ውጤት አስከትሏል። ይልቁንስ እነዚህ ጊዜ ከፍ ያደረጋቸው የቤት ልጆች ያደጉባትን ቤተ ክርስቲያን ለማሳደድ ቀዳሚ ሆኑ። ቀዳሚ መሆን ብቻም ሳይሆን ተሳዳጆቹን ክርስቲያኖች ለመግረፍና ለማስገረፍ፣ ለመጠቆምና ለማስጠቆም፣ ወደ ወህኒ ቤት ለመጣልና ለማሠር ተሸቀደው የፊተኛውን ሥፍራ ያዙ። የስደቱን ድርሻ በእኛ ላይ ጣሉት በማለትም የሌሎቹን የመንግሥት ባለሥልጣናት ኃላፊነት በአደባባይ ተቀበሉ።

አንዳንዶችም ቀደም ሲል በደጃፋቸው ላይ ባስተከሏት ቤተ ክርስቲያን በማፈር ሁለተኛ ወደዚህች ቤተ ክርስቲያን ማንም ሰው በአምልኮ ሰበብ እንዳይመጣ፣ በማለት በገዛ እጃቸው የእግዚአብሔርን ቤት ቆልፈዋል። የቅዱሳንንም ጎብረት በትነዋል። በቀዳሚዎቹ ምዕራፎች ላይ በዝርዝር ለማስቀመጥ እንደተዋከረው በራሳቸው መሬትና ዳጃፍ ላይ ለተተከለችው አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን ዋነኛዋ ክርስቶስ መሆኑ ቀርቶ ሰዎች ከሆኑባቸው አጋጣሚዎች መካከል አንዱም ይሄን የመሰለ ነው።

የሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን መከራ የጀመረው በቀዳሚነት የራሷ ልጆችና መሪዎች በነበሩ የመንግሥት ሹማዎች ስለነበር የመከራዋን ጫና አክብሯታል። ተሳዳጆቹ ክርስቲያኖችም በጽናት ቆመው ከፋውን እንዲቃወሙ፣ አለያም ለበረታባቸው ከንድ ተሸንፈው በክህደቱ እንዲጠመቁ ሁኔታዎች አስገድደዋቸው ነበር። ምንም እንኳን ጥቂቶች የነገን ብርሃን ማየት ተስፏቸው በእለቱ ጨለማ ቢዋጡም ብዙዎቹ

135 ቃለ መጠይቅ፤ ከአቶ ደጉ ደቅላቦ ጋር፤ መጋቢት 27/1991 ዓ.ም.

የእግዚአብሔር ልጆች ግን በተቀጣጠለው የመከራ ሰደድ ውስጥ ገብተው በመውጣት የእምነታቸውን ጽናት በአደባባይ አስመስከረዋል።

በመስከረም ወር 1971 ዓ.ም. ሁለት የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ወደ ጂንካ በመሄድ የቤተ ክርስቲያኒቱን የህንፃ ግብር ለመክፈል ወደ ሚመለከተው መ/ቤት ይደርሳሉ። መንግሥት የሚጠይቃቸውን ግዴታ ፈጽመው የግብሩን ገንዘብ ገቢ በማድረግ ደረሰኝ እንደተቀበሉ በሰውር ይካታተሏቸው በነበሩ ሰዎች አማካይነት ወዲያውኑ በቁጥጥር ሥር ይውላሉ። ምክንያታቸው፤ «የመጪ ሃይማኖትን የሚያስፋፉ ቀንደኞች!» የሚል ክስ ነበር። ይህ በምክንያት ተቀነባብሮ የተከናወነው ሰብብ የቤተ ክርስቲያኒቱን ንብረት ለመዝረፍና ለመውረስ በመታቀዱ ነበር።

የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች በቁጥጥር ሥር ከዋሉ በኋላ የቀበሌና የወረዳው ሹማምንት በ30 ያህል የሚሊሺያ ሠራዊት ታጅበው ቤተ ክርስቲያኒቱን ለመዝረፍ ተንቀሳቀሱ። ይህንን ያስተዋሉት የዚያች ቤተ ክርስቲያን ምዕመናንም ወደ ጸሎት ቤታቸው ግቢ ውስጥ ተሰብስበው በመግባት «ደም ይፋሰሳል እንጂ ግቢያችንን ለማንም አናዘርፍም» በማለት ይወሰናሉ። ሁኔታው እየተባባሰ መሄዱን ያስተዋሉት የአካባቢው ሹማምንት ሌላ 30 ያህል የሚሊሺያ ኃይል ቢያሰልፉም እንደታሰበው በማስፈራራትና በዛቻ ዕቅዳቸውን ሊፈጽሙ አልቻሉም። ስለዚህ ሌላ ዘዴ መዘየድ ነበረባቸው። በአምልኮ ቤታቸው ውስጥ የመሸጉትን ምዕመናን በማባበልና በማግባባት በየቀበሌያቸው እንዲለዩ ካደረጉ በኋላ እየነጠሉ በመከፋፈል ሕዝቡን ወደ የቀበሌው ከላኩ በኋላ የጸሎት ቤቱን ዘረፋ ሊፈፅሙ ችለዋል።¹³⁶

የአካባቢው ሰደት በዚህን መሰሉ መነሻ እየጋለ በመሄድ በቅዱሳን ላይ መከራው መከበድ ጀመረ። ብዙ አጥቢያዎች ተዘረፉ፣ ተበዘበዙ። ከ70 በላይ አጥቢያዎች ተዘጉ። ፈራረሱ። የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች፣ የቤተ ክርስቲያን ቢሮዎችና የአገልግሎት መስጫ ተቋማት ተወርሰው ለቀበሌ ጽ/ቤቶች፣ ለመንግሥት ት/ቤቶች አገልግሎት እንዲውሉ ተደረገ። ዋና ዋና መሪዎች እየተለቀሙ ወደ ወህኒ ቤት ተጣሉ። በርካታ ምዕመናንም በአካባቢያቸው በሚገኙ የቀበሌና የወረዳ ጽ/ቤቶች ውስጥ እየታገሩ ተሰቃዩ፣ ተደበደቡ፣ ተገረፉ። የከህይወት አሠራር ሙሉ ለሙሉ ተገለጠ። ኮብላይ ክርስቲያኖች ጓደኞቻቸውን እያሳደዱ ወህኒ መከተቱን ተያያዙት። አንዳንዱ አሳዛኝ ገጠመኝም የሚከተለውን ይመስላል፤

¹³⁶ John Cumbers, Count It All Joy, PP. 84-85

አቶ ደጉ ደቅላቦ ከቤተ ክርስቲያኒቱ አንጋፋ ልጆች አንዱ ናቸው። በ1971 ዓ.ም. መጀመሪያ በእስር ቤት እንዳሉ ቀደም ሲል ባለቤታቸው ጥለዋቸው የሞቱት ሁለት ልጆቻቸው አከታትለው ይሞቱባቸዋል። ስደቱ ከውጭ እየተሰፋፋ ነው። መከራው ደግሞ ከቤት። መፅናናት አልቻሉም። መቼም የእስራቱ ዓይነት ልዩ ልዩ ነው። አንዴ ቀበሌ ይታሠራሉ፤ አንዴ ወረዳ ይልኳቸዋል። እርሱን ሲጨርሱ ደግሞ ሌላ እስር ቤት ይወስዱቸዋል፤ ስቃዩ በዛባቸው። ከሁሉም በላይ የባለቤታቸውና የሁለቱ ልጆቻቸው ተከታትሎ መሞት በህሊናቸው ውስጥ ከፉ ቁስል ትፎል።

አንድ ዕለት ወደ ቤተ ክርስቲያን ሽማግሌዎች ዘንድ በመሄድ፤ «የተጫነብኝ ሃዘን ከአእምሮዬ ውስጥ ቶሎ ሊወጣልኝ አልቻለምና ቢቻል እባካችሁ ወደ ቆላው የዘላኖች አካባቢ ሄጄ ወንጌልን እንድሰብክ ፍቀዱልኝ። ካልሆነም ወደ ጨንቻ መጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ገብቼ ብማርስ?» በማለት ጥያቄ ያቀርባሉ። ሽማግሌዎችም ያቀረቡትን ሁለት አሳቦች በመመርመር ትምህርቱን ቢያስቀድሙ እንደሚሻል በማመን ወደ ጨንቻ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ይልኳቸዋል።

እዚያ በደረሱ በጥቂት ቀናት ውስጥ የጋሞ የስደት ወላፊን ተቀጣጥሎ መሪዎችና ምዕመናኑ ወደ ወህኒ ቤት ሊጣሉ አቶ ደጉም አማራጭ ስላልነበራቸው ወደ ሽሹት የመከራ አካባቢ ዳግም ተመልሰው በኖሩበት የሐመር ባኮ አውራጃ ዙሪያ የተለመደውን አገልግሎታቸውን ለመፈጸምም ከላይ ታች ማለቱን ተያያዙት።

አንድ ዕለት በርካታ ሕዝብ በተጠራበት መንፈሳዊ ኮንፍረንስ ላይ ለማገልገል ቴፕሪኮርደርና መጽሐፍ ቅዱሳቸውን በሻንጣቸው እንጠልጥለው ወደ ጂንካ ሲገሰግሱ ድንገት በመንገድ ላይ የቀድሞውን የሐመር ባኮ አውራጃ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን ሊቀመንበር ይገናኛሉ። እኒህ ሰው በወቅቱ የጋመገፋ ክፍለ ሀገር የገበሬዎች ሊቀመንበር ሆነው ተመርጠው ስለነበር የሚሄዱት በአጃቢ ነበር። ሰላምታ ተለዋወጡ። የባለሥልጣኑ ፊት ግን እንደ ቀድሞ አልሆነላቸውም፤

«አንተ የት ጠፍተህ ነው የምትመጣው?» የባለሥልጣኑ ቀዳሚ ጥያቄ ነበር።

«ጋሼ ጨንቻ መጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤት ገብቼ ነበር። እዚያም ስደት ተነስቶ ክርስቲያኖች ስለታሰሩ ወደዚሁ ወደ አካባቢዬ ተመልሼ በማገልገል ላይ ነኝ። አሁንም ጂንካ ትልቅ መንፈሳዊ ኮንፍረንስ ስላለ

ወደዚያው መሄዴ ነው። . . . » ይመልሳሉ አቶ ደጉ። ሹመ-
ንግግራቸውን አላስጨረሷቸውም።

«አንተ የሲ.አይ.ኤ ሰላይ ምን እንደምትሠራ አላውቅም። ነጮቼን
የሲ.አይ.ኤ አባላት ብናባርር አንተ ጥቁሩ አሜሪካዊ ደግሞ ጉያችን ሥር
ተሸሽገህ አብዮታችንን እያኮላሸህ ነው።»

አቶ ደጉ ደቀሳብ

«ጋሼ እንዴት እንዲህ ይላሉ።
እርሶ የቢተ ክርስቲያናችን ሊቀመ
ንበር አልነበሩም። እኔ በመሆኑ
ወንጀል በመሥራት ምን አቅም
አለኝ። ወንጌላዊ መሆኔን
ረሱት?»

«ለመሆኑ በሻንጣህ ውስጥ በንብ
ይዘሃል?»

«ጋሼ የእኔ በምብ መጽሐፍ
ቅጹሴ ነው። እንዴት ይህንን
ያጡታል?»

«አንተ ሽፍታ በየሀገሩ እየዘርክ
ፀረ-አብዮት ድርጊት ስትሠራ
ብትከርም ዛሬ ግን እጅ ላይ
ወድቀሃል እና አልምርህም።
ቀጥላ ወደፊት . . . »

እያዳቱ ወደ አንድ የገበያ ማዕከል ወሰዱቸው። ገበያው መሃል
በማቆምም! «ይሄ ፀረ አብዮተኛ ሽፍታ አብዮታችንን ሊቦረቡር ከርሞ
ገና መምጣቱ ስለሆነ ይዛችሁ ዋጋውን ስጡት። ለዚህ ለጥቁር ኢምፔ
ሪያሊስት የሲ.አይ.ኤ ቅጥረኛ ተገቢውን ቅጣት ሳትሠጡት እንዳ
ትለቁት!» የትናንቱ የሐመር ባኮ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሊቀመ
ንበር፣ የዛሬው አብዮተኛ ባላደጉት ልጃቸው ላይ ያለምንም ወንጀል
ክርስቲያን በመሆኑ ብቻ ሕዝብ በማነሳሳት አስቀጠቀጡት፣ አስገረፉት፣
ወደ ፖሊስ ጣቢያም አስወረወሩት።

አቶ ደጉ ደቅላቦ

የሰደቱ ርምጃ እየፈጠነ፤ መሪዎችና ምዕመናን እየታሰሩ፤ የጸሎት ቤቶች እየፈረሱና እየተወረሱ መሄድ ጀመሩ። አንዳንድ መሪዎች የቤተ ክርስቲያኒቱን ንብረት በማሸሽ ለማትረፍ መከራ ማድረጋቸውን የሰሙ የመንግሥት ሰላዮች እየተከታተሉ በመጠቆም መከራቸውን አበዙባቸው። በወህኒ ቤት ውስጥ ልዩ ቅጣት እየተመደበላቸው የመከራ ገፈት ተጎነጩ። አቶ አሰፋ ገበየሁና አቶ ተረፈ አልሲን የመሳሰሉ ጠንካራ መሪዎች ደጋግመው በመታሠር አይበገራንታቸውን አስመሠከሩ። የእስራቱ ቅጣት አላረካ ያላቸው የመንግሥት ሹማምንት በእሁድ ቀን ክርስቲያኖች በከባድ ሥራ እንዲቀጡ፤ በየገበያው ቦታና በየአደባባዩ በማቆም እንዲዘበትባቸው ተሞክረ። ቅዱሳን ግን ለአሳዳጆቻቸው ማስፈራራትና ዛቻ እጅ አልሠጡም።

እምነታቸው ዝሎ የአብያተ ክርስቲያናትን በሮች በእጃቸው የቆለፉ፤ ያስፈረሱና ክርስቲያኖችን ለመከራ አሳልፈው የሰጡ የጊዜው ተሸናፊዎች የመኖራቸውን ያህል የተቆለፈውን በር በራሳቸው ሥልጣን በመከፈት ለአንድ ጊዜም ቢሆን ጌታን በጸሎት ቤታችን ውስጥ አምልኮን መከራ መቀበልን እንመርጣለን ያሉ የእምነት ጀግኖችም ተሰተውለዋል። እነዚህ የእምነት ፅኑዓን በአሳዳጆች የተዘጉትን የጸሎት ቤቶች በኃይላቸው ከፍተው በመግባት ለሰዓታት ያህል እዚያው ወለል ላይ ተደፈው እያለቀሱ ከጸለዩ በኋላ ከሰዓታት በኋላ ደግሞ ወደ እስር ቤት የተወረወሩ በርካታ ናቸው።

ሰደቱና እስራቱ በበዛ መጠን የአዳዲስ አማኞች ቁጥር እየበረከተ ሄደ። ጥቂት ጸሎት ቤቶች በአደባባይ ሲዘጉ በመቶዎች የሚቆጠሩ የቤተ ለቤት አምልኮዎች ማበብ ጀመሩ።

ቀደም ሲል እንደተጠቀሰው የሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን ሊቀመንበር የነበሩትና በኋላ የክፍለ ሀገር የገበሬዎች ማኅበር ሊቀመንበር የመሆን ሥልጣን ያገኙት ሰው ቀንደኛ የቤተ ክርስቲያን ጠላት የመሆናቸውን ያህል በአንፃሩ ደግሞ ምንም የክርስትና እምነትም፤ እውቀትና ግንዛቤ የሌላቸው ሌላ ሰው የአውራጃ አስተዳዳሪ ሆነው ከተሾሙበት ጊዜ ጀምሮ ህዝቡን እንዲታደጉ እግዚአብሔር ተጠቅሞባቸው ነበር።

እኒህ መልካም የሕዝብና የመንግሥት አገልጋይ ፀሐይ ዓለማየሁ ይባላሉ። ሹሙ ተዘዋውረው የመጡት ከሌላ ክፍለ ሀገር ነበር። እኒህ ሰው ከተሾሙበት ጊዜ ጀምሮ በክርስቲያኖች ላይ ከስ የሚያቀርቡትን ተቃዋሚዎች በመቋቋም ምንም ዓይነት በደል እንዳይፈጽሙባቸው ተከላክለውላቸዋል። በአንድ ወቅት ክርስቲያኖች የገና በዓልን ለማክበር

በተሰበሰቡበት ቦታ ላይ እኒህ ባለሥልጣንና ሌሎች ሹቆች በጠቋሚ እየተመሩ እዚያ ቦታ ይደርሳሉ። የፖሊስ ኃላፊውና ሌሎች ሹማምንቶች የሆነ ያልሆነውን ክስ በማቅረብ ክርስቲያኖች እንዲታሠሩ ሙከራ ቢያደርጉም እኒህ ሰው ግን ተቃዋሚዎችን በማሳፈር አምልኮተ ሥርዓታቸውን በነፃነት እንዲያካሂዱ በአደባባይ በፅናት ተሟግተውላቸዋል። በአስራት፣ በመባና በስጦታ ስም ህዝቡ በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ተበዝብሏል የሚለውን ክስ ካዳመጡ በኋላ ሌላው የሃይማኖት ክፍልስ በሰዕለትና በስጦታ ስም የቻለውን ያህል መስጠቱ የተለመደ አይደለም? ታዲያስ ምን አዲስ ነገር ተፈጠረ በማለት ፊት ለፊት አሳፍረዋቸዋል።

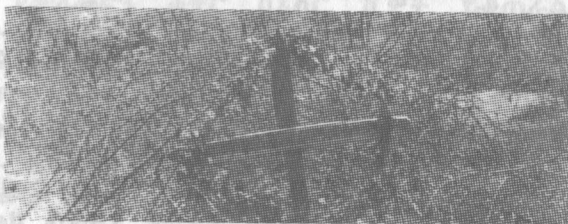
ይህ የሚያመለክተው የሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን ዋና ጸሐፊ የነበሩና በኋላ የአውራጃው የገበሬ ማኅበር ሊቀመንበር ሲሆኑ እምነታቸውን ጥለው (እንደ ክፍለ ሀገሩ የገበሬዎች ሊቀመንበር) ያደጉበትን ቤተ ክርስቲያንና የመሩትን ህዝብ መልሰው ለመከራ እንደ ዳረጉት ዓይነት ሰዎች የነበሩ ቢሆንም በሌላ እነፃር ደግሞ ለፍትህና ለእውነት በመቆም ብቻ ለቅዱሳን የተከራከሩ «ቂርሶችም» አለመጥፋታቸውን እንረዳለን። ይህም የሚያስገነዝበን እግዚአብሔር ምን ያህል በሕዝቡ ጉዳይ ፈጥኖ ጣልቃ እንደሚገባ ነው።

በአንድ ወቅት በተለያዩ ምክንያት ከእስር የተረፉ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ተመካከረው ሁለት ሰዎችን በምሥጢር በመምረጥ ወደ አዲስ አበባው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የማስተባበሪያ ቢሮ ይልካሉ። እነዚህ ከማሌ ቤተ ክርስቲያን የተመረጡ ሰዎች በአካባቢያቸው እየተፈጸመ ያለውን ስደት ለመንገር የሌሊት ጉዞ ይጀምራሉ። በቀን ሲጓዙ ከታዩ ተጠርጥረው ሊታሠሩ ሆነ። ሌላ አማራጭ ስላልነበራቸው በአካባቢው ከነበሩ አጥቂዎች ራሳቸውን ለመከላከል በማሰብ የሌሊት ጉዞን ይመርጣሉ። መንገዱ ረግረጋማ፣ አካባቢው አስፈሪ ቢሆንም እግዚአብሔርን ተስፋ በማድረግ ብቻ የተቻለውን አማራጭ በመጠቀም አዲስ አበባ ለመድረስ ወሰኑ። በጉዞአቸው ላይ እያሉም ልክ የአስራኤል ልጆችና እያሉ እንዳደረጉት አምላካቸው ከክፉ እንዲጠብቃቸውና በሰላም እንዲመልሳቸው ስዕለት ተስሏቸው በአንድ ቦታ ላይ የመታሰቢያ ድንጋይ አቋመው እግዚአብሔርን ተስፋ በማድረግ ወደ አንድ ከተማ በመድረስ በመኪና ተሳፍረው ጉዞ ወደ አዲስ አበባ ይሆናል።

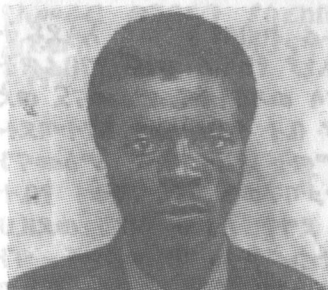
የሐመር መስዋዕቶች

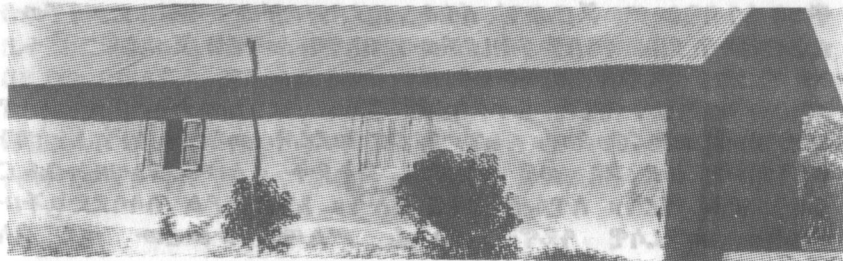
ወንጌላዊ ጴጥሮስ ይንታልቆ የአሪ ወንጌላዊ የነበረና በሐመር በና ወረዳ በቦንቆሎ ተበሌ ውስጥ በወንጌላ አገልግሎት ላይ እያለ የተሰዋና አውራዎች በድኑን በልተው የተረፈው ቅርጽ አጽኖ ሲበተም

ወንጌላዊ አበላ ጎንዳሎ የገፋ ወንጌላዊ የነበረና በሐመር በና ወረዳ በቦንቆ ተበሌ በወንጌላ አገልግሎት ላይ እያለ የተሰዋ - 1991 ዓ.ም.

ወንጌላዊ አበላ ጎንዳሎ

ወንጌላዊ አበላ ጎንዳሎ በተገደለበት ተበሌ ውስጥ የተከፈተችው የአልዱባ አጥቢያ ቃለ ሕይወት ቤት ከርስቲያን

አዲስ አበባ እንደደረሱም ከቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሥራ አስፈፃሚ ኮሚቴ ጋር በመመካከር በወቅቱ ከሀገር አስተዳደር ሚኒስቴር የተሰጠውን የቤተ ክርስቲያኒቱን ፈቃድ ይዘው ይመለሳሉ። የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ህጋዊ ዕውቅና ያላት ቤተ ክርስቲያን መሆኗን የሚገልፅ ሰነድም ከሀገር አስተዳደር ሚኒስቴር በተጨማሪነት አግኝተዋል። ሰነዱ የቤተ ክርስቲያን ንብረት ሊወረስ እንደማይገባው የሚገልፅ ነበር።

ሁለቱ ሰዎች እግዚአብሔር ሰላደረገላቸው ነገር እያመለከቱ ወደ አካባቢያቸው በመመለስ ይህንኑ ማስረጃ ለአስተዳደር ቢሮው ያስረክባሉ። ቢሮው ደብዳቤውን ከእነርሱ ተቀብሎ ወደ መዝገብ ቤት በመምራት ሁለቱን ሰዎች ደግሞ ወደ ወህኒ ቤት ሸኞቻቸው።

የመከራው ጉልበት እየላላ የምዕመናን ጽናት እየጨመረ በመሄዱ ነገሮች ሁሉ ወደ ቀድሞው ቦታቸው መመለስ ጀመሩ። እስረኞች በሙሉ ተፈቱ። የተዘጉት የጸሎት ቤቶች ቀስ በቀስ መከፈት ጀመሩ። የኮብላዮች የሥልጣን ዘመን አበቃ። የአሳዳጆች ሰይፍ ተሰበረ። የአምላካችን ሠራዊት ባፈረበት ምድር ተከበረ። ስደተኞች ወደ ቄሳቸው ተመለሱ። በመከራው ውስጥ ያበቡት የአጥቢያዎች ቁጥር በእጥፍ አድጎ፤ የቅዱሳን ቁጥር በሺህዎች በርከቶና ተባዝቶ የአዲስ ዘመን ውጋጋን መፈንጠቅ ጀመረ።

ይሄን ጊዜ የመከራው ዘመን አጋፋሪ ኮብላዮች ወደ አሳደዱት ቤተ ክርስቲያን በንስሃ መጉረፍ ጀመሩ። እኒያ የክፍለ ሀገሩ የገበሬዎች ሊቀመንበርም አንድ ቀን ጉባዔው እንደ ሞላ ወዳዘንትና ምዕመናኗ ወደ ወህኒ ቤት እንዲታጎሩ ወደወሰኑበት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን እየተጣደቱ መጡ። የቀድሞውን አሳዳጅ በድንገት መምጣት ያስተዋሉት ምዕመናን እጅግ ተደናገጡ። ሁኔታውም ተምታታባቸው። የትናንቱ የቤተ ክርስቲያን ሊቀመንበር የዛሬው አሳዳጅ ዛሬ ደግሞ ለምን ይሆን ወደዚህ ጉባዔ ሊመጡ የቻሉት ብለው ከቶኛ ተጠራጠሩ። መሪዎች ግን ጉዳዩን ያውቁታል። መድረኩ ተፈቅዶላቸው እንዲናገሩ ዕድል ተሰጥቶቸው፤ ጉባዔውም ጀርድን ሰጥቶ ሊያዳምጣቸው ጓጓዞ ድምፃቸውን ጠራገው ሊያበቁ የንስሃ ኑዛዜያቸውን በእንባ መተረክ ጀመሩ፤

« . . . ከጌታ ቤት በራቅሁባቸው 14 ዓመታት ጊዜ ውስጥ የተጓዝኩት ወደ ጳላ ነው። ከጌታዬ ጋር ወደፊት መጓዝ ሊገባኝ እኔ ግን የተጓዝኩት ወደ ጳላ ወደ ጭለግና ድቅድቅ ነው። የእግዚአብሔር ጉባዔ ሆይ ማረኝ። ለጥፋቴ ይቅር በሉኝ። እንደ ሳኦል ሰላሳደድኳቸው ማሩኝ። መንፈሳዊ ዓይኖቼ በአላፊ ሥልጣን ታውረው ወደ ጳላ

የሄድኩባቸውን 14 ዓመታት መልሼ ለመካሰ ቤተ ክርስቲያን የምትጭንብኝን ቅጣት ሁሉ እቀበላለሁ። ድንጋይ ፍለጥ ብትሉኝ ደስ ብሎኝ እታዘዛለሁ። ያለ ምንም ክፍያ፣ ያለ ምንም እንቢታ የምታዘዘውን እፈጽማለሁ። ዋጋ አልጠይቅም። እኔን ያየህ ሁሉ ተቀጣ። እኔን ያየህ ኮብላይ ተመለስ። እኔን ያየህ በደለኛ ተመለስ። በጉባዔው ፊት ተደፋ። አለቀሱ። ጉባዔውም ቆሞ ንስሃቸውን ተቀበለ። በፍቅር አቀፋቸው። እኔህ ሰው አቶ መተኪያ ለጵሪ ይባላሉ። ዛሬ የመንፈሳዊ ሕይወታቸው ወዝ ተመልሷል። በእውነት እንደተናገሩት ያሳደዱትን ቤተ ክርስቲያን በትጋት እያገለገሉ ይገኛሉ። እንደ ሉቃስ ወንጌሉ አባካኝ ልጅ በተሰበረ ልብ በአባታቸው እቅፍ ሥር ተሰብስበዋል።

ዛሬ የሐመር ባኮ ቤተ ክርስቲያን አብባለች። አጥቢያዎች በርከተዋል። የምዕመናን ቁጥር በአስር ሺዎች ይቆጠራል። እነዚያ የመከራ ቀን መሪዎች ዛሬ በሰላሙ ጊዜ ያሳደጓቸውን ልጆቻቸውን በአመራር ወንበር ላይ አስቀምጠው እነርሱ ለወንጌል ሥራ ክልላቸውን ከዳር ዳር በማስፋት ላይ ናቸው። አቶ ደጉ ደቅላቦ፣ አቶ ተረፈ አልሲን የመሳሰሉ መሪዎች ልጆቻቸውን ተከተው እነርሱ የምሥራቹን ቃል ለማብሰር ኑሮአቸውን በዘላናች መካከል በቆላ ውስጥ ማድረግን እየመረጡ ነው። ሐመር ባኮ የመከራውን ዘመን አልፋ ዛሬ በነፃነቱ ዘመን አንገቷን አቅንታ ጌታዋን እያከበረች ነው። በተለይም በመከራው ዘመን ጸንተው በሰላሙ ዓመታት ለተተኪዎቻቸው በፈቃዳቸው የአመራር ወንበሩን ያስረከቡት የሐመር ባኮ መሪዎች በመላው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ዙሪያ በመልካም ምሣሌነት እየተጠቀሱ ይገኛሉ።

ወላይታ

ስደትን በዝማሬ የተጋፈጠ

ሠራዊት

ወላይታ የሱዳን ኢንቴርዩር ሚሲዮን በኢትዮጵያ ያለውን ሥራ ለመጀመር በቅድሚያ እግሩን ያሳረፈበት ምድር ነው። የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንድታብብም የዘር እህሉ ቅንጣት መዘራት የተጀመረው በዚያው በወላይታ ማሳ ላይ ነው። ያቺ ቅንጣት ዘር አድጋና ነምርታ ዛሬ መላውን ሀገር፣ አልፎም ተርፎ የጎረቤት ሀገሮችን ጭምር ተራምዳ ለብዙዎች መጠለያ ለመሆን በቅታለች - ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን። (ቀዳሚዎቹን ቅጽ አንድና ሁለት መጻሕፍት ይመልከቱ)

ኮሚቴዝም በ1970ዎቹ አጋማሽ ገደማ ለመገዳደር የሞከረው ቅንጣቷን ዘር ሳይሆን አብባና ጎምርታ ፍሬዋ የተንዠረገገውን የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንን ነበር። እንደ ሌሎቹ አካባቢዎች ሁሉ የወላይታ ቤተ ክርስቲያንም የሰደቱና የመከራውን ገፈት በፅናት ተጎንጭታዋለች። ከአሁን ቀደም በአባቶች የተሠራውን ተፃምራት የመሰለ ድንቅ በድጋሚ በዚያን መሰሉ ፈተና ውስጥ ተገልጦ በመከራው ውስጥ ለነበረው ሕዝብ መጽናኛ ሆኗል። መከራው የወላይታን ቅዱሳን በብዛትና በጥራት አሳደጋቸው እንጂ አላሳነሳቸውም። አከበራቸው እንጂ አላዋረዳቸውም።

ዘመነ ኮሚቴዝም የእግዚአብሔር የማዳን ክንድ በሙላት የታየበትና የተገለጠበት ዓመታት ነበር - በእነዚያ የመከራ ዓመታት በወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ላይ የሰደቱ ነፋስ መንፈስ የጀመረው በ1970ዎቹ የመጀመሪያ ዓመታት ገደማ ይሁን እንጂ ወጀቡ እያየለ የመጣው ግን ከ1975 ዓ.ም ጀምሮ ነበር። ታሪኩ እንዲህ ነው፤

በወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በየዓመቱ ታላቅ የመነቃቂያ ኮንፍራንስ ማድረግ ለባለጉዳዮቹ ምዕመናን ቀርቶ በመላው ወላይታ ምድር ባለው ሕዝብ ዘንድ እንኳን ሳይቀር በሚገባ የታወቀ ነው። ሕዝቡ ይህንን ፕሮግራም የሚጠብቀው በጉጉትና በናፍቆት ነው። ፕሮግራሙ የተለምዶ ብቻ ሳይሆን የእግዚአብሔር አምላካችን ታላቅ የማዳን ኃይል፣ የምክር፣ የመፅናናትና የተግላፅም ቃል የሚተላለፍበት ለለሆነ በቅርብም በሩቅም የሚገኙ ምዕመናን ዕለቱን ማሰብ የሚጀምሩት ገና ዓመቱ ሲጀምር ነው።

የ1975 ዓ.ም የ35ኛው ዓመት ኮንፍረንስም እንዲደረግ የተወሰነው ከጥር 11-15 ባሉት ቀናት ውስጥ ነበር። ገበሬው አዝመራውን ሰብስቦ፣ ተማሪው የመንፈቅ አጋማሽ ፈተናውን አጠናቆ፣ የመንግሥት ሠራተኛውም የዓመት ፈቃዱን ወስዶ፣ ነጋዴውም ጊዜውን አመቻችቶ የፕሮግራሙን መጀመር ሲጠባበቅ የአካባቢው የመንግሥት ባለሥልጣናት ፕሮግራሙ ሊደረግ እንደማይችል ጽኑ ትዕዛዝ ያስተላለፋሉ።

ለአለፉት 35 ዓመታት ያህል ለአንድም ጊዜ ተጽርጦ የማያውቀው ይህ ታላቅ ጉባዔ ለምን ሊከለከል እንደቻለ የቤተ ክርስቲያን መሪዎች ከላይ ታች እያሉ ሹግምንቱን ለመጠየቅ ቢሞክሩም! ምላሹ፡ «ፕሮግራሙን ማድረግ አትችሉም!» የሚል ብቻ ሆነ።

በዚህ መሃል ጊዜው እየተቃረበ መጣ መፍትሔ ግን አልተገኘም። ስለዚህ የቤተ ክርስቲያን መሪዎችና የወጣት አስተባባሪዎች በጋራ በመመካከር የሚመጣውን ሁሉ በጋላፊነት ለመቀበል ራሳቸውን ዝግጁ አድርገው ፕሮግራሙ ከፕሮ 28-29/1975 ዓ.ም ጀምሮ እንዲደረግ ይወስናሉ። ፕሮግራሙ እንዲደረግ ከጋራ ስምምነት ላይ የተደረሰው ግን በተላላ አልነበረም። ብዙ ምክክርና ውይይት ባለመታከት ተደርጓል። እንዲሁም ቢሆን ግን ፕሮግራሙ እንዳይደረግ አጥብቀው የተቃወሙ መኖራቸው አልተረፈም። ለተቃውሞው የተሰጡት ምክንያቶች ግን በአብዛኛው ኮንፍረንሱን ለማድረግ የአካባቢው ተወባጭ ሁኔታና የሀገሪቱ አጠቅላይ ፖሊሲ በፍጹም አይፈቅድም የሚል ነበር። ያም ሆነ ይህ ግን ዓመታዊው ፕሮግራሙ የማይደረግበት ምንም ምክንያት እንደሌለ ወጣቶችና መሪዎች በአንድ ልብ በድፍረት ወሰኑ።

ውሳኔውን የሰማው የሩቅና የቅርብ ሕዝብ «አሜን» ብሎ ውግኔውን ተቀበለ። እንደተለመደው የሉቃስና ግቢ በርካታ ድንኳኖችንና ዳሶችን አዘጋጅቶ ሕዝቡን ለመቀበል በሩን ወለል አድርጎ ከፈተ። ፍርሃት፣ ፕሮግራሙ፣ እስርና መከራ ታሉን ለተጠግው ሕዝብ ምክንያት አልነበረም። መሪዎችም ቢሆኑ መከራና ስደት ለወላይታ ቅዱሳን እንግዳ እንዳላሆነ በግመን ለሚመጣው ችግር ራሳቸውን አዘጋጅተዋል።

ሐሙስ ፕሮ 26/1975 ዓ.ም ልክ በ7:00 ሰዓት ላይ ከመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ዘዳግም ምዕ. 20፡1-8 ተነሶ ፕሮግራሙ በይፋ ተጀመረ። ከ16ቱ ክፍሉ ግንባራት የተውጣጡ የኅብረት መዘምራን በሚሰረቀረቀው ድምጻቸው በሕዝቡ ፊት ቆመው፤

**«ቀይሰን ያግሸን ኤፕ ከይደስ
ጌንተነው ወጥሸን ቆንጭየን ቤትደስ»**

እያሉ መዘመር ጀመሩ። ተቀራራቢ ትርጉሙ፤ «ወንጌላችንን ለግጥፋት ሲሞክሩ ይበልጥ ይንበገበጋል፤ እናዳፍነዋለን ሲሉ በግልጽ ይታያል።» የሚል ዓይነት ይዘት ያለው ነው። ሌሎች በማሪያንም እንዲሁ ተራ በተራ እየተነሱ ጥዑም ዜግ፣ አስደናቂ መልዕክቶች የያዙትን መዝሙሮቻቸውን አቀረቡ። ወንጌላውያንም እንዲሁ የሕዝቡን ልብ የሚያሳርቱ መልዕክቶችን አቀረቡ። የዕለቱ ፕሮግራም ተጠናቆ ሕዝቡ መበታተን ሲጀምር የመንግሥት ባለሥልጣናት በፈጣን መኪኖች እየከነቱ መጡ። ጉባዔው ተበትኖ ነበር። ቢሆንም ግን እንደገና የመጣው ይምጣ ብሎ ተሰባስቦ የሚሆነውን ለመስማት ተዘጋጅ። የአሳዳጅ ሹማምንቱ የአብሪት ንግግር ሲጀምሩ ሕዝቡ ሊወግባቸው አልፈቀደም። የቤተ ክርስቲያኒቱን መሪ እና ሌሎች ሦስት አገልጋዮችን በመውሰድ የመጀመሪያውን

እስራት በመጀመሪያው ቀን ፈጸሙ። ኮንፍራንሱ በተያዘለት የጊዜ ሰሌዳ መሠረት ውጥረቱ እንዳየለ ቢጠናቀቅም በየምሃሉ ሹማምንቱ እየመጡ ማወካቸው ግን አልቀረም። በመሃልም አንድ ወንድም የጸሎት ፕሮግራሙን ሲመራ ደርሰው አስረውታል። ይህ የአመጽ ጅምር ከተጀመረበት ዕለት ጀምሮ በመንግሥት ሹማምንት ሢራው በከፍተኛ ሁኔታ እየተውጣነጣነ ቤተ ክርስቲያንና ምዕመናንን ለማጥፋት ተማ ማሉ። መከራውና ስደቱ እየጋመ መሄድ ጀመረ።

በወላይታ አውራጃ ውስጥ ከነበሩት 738 አጥቢያዎች ውስጥ 340 አጥቢያዎች እንዳለ ፈራረሱ። የመፈራረስ ዕጣ ያልደረሳቸው አጥቢያዎችም ግማሹ የአህል መጋዘን፣ አብዛኛው የቀበሌ አዳራሽና ቢሮዎች የተቀሩት ደግሞ የግለሰቦች መኖሪያ እንዲሆኑ ተቀራመቷቸው። ይህ በዚህ እንዳለ በተለያዩ አካባቢዎች የሚገኙና አሀዛቸው በሺህዎች የሚቆጠሩ ምዕመናን ታስረዋል። በሺህዎች የሚቆጠሩ ደግሞ በጽኑ ተገርፈዋል፣ ተደብደበዋል፣ የአካልና የህሊና ጉዳትም ደርሶባቸዋል።

በሠርግና በቀብር ሥርዓቶች ላይ እንዳይዘመርና የእግዚአብሔር ቃል እንዳይነገር ግዕዝብ ቢጣልም በእምነታችን እንደራደርም ያሉ መሽሮች ከሠርጋቸው ላይ ተወስደው ታስረዋል። ቅዱሳን ሙታዎች ሾቸውን በእምነታቸው ሥርዓት መሠረት እንዳይቀብሩ ተከልከለዋል።

ጆን ካምበርስ የአይን ምሥክሮችን በመጥቀስ በመጽሐፋቸው ውስጥ በርካታና ዝርዝር የመከራውን ዘመን ታሪክ ለማስፈር ሞክረዋል። አቶ ሴታ ወታንጎ ከነገሯቸው ታሪኮች መካከል የሚከተለው ይገኝበታል።

አንድ ዕለት ከሌሎች የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎችና አገልጋዮች ጋር በመሆን በአንድ ሠርግ ላይ ተገኝተን ነበር። በሠርጉ ላይ እንዳለን ወታደሮች መጥተው ከመሽራው ጋር ሰባት ሰዎችን ይዘው ሄዱ። ከመካከላቸው አንጋፋው የእምነት ሰው አባባ ዋንዳሮ ደባሮ ነበሩ። ወታደሮቹ አባባንም ሆነ መሽራውን ሊያከብሩ አልሞከሩም። እየገፈተሩ ወሰዱን። ምንም የጎን ማረፊያ በሌለበት እስር ቤት ውስጥም አጎሩን። መሽራው ቢያለቅስ የሚሰገው አልነበረም። አባባ ዋንዳሮም (ታሪካቸውን በቅጽ አንድ መጽሐፍ ይመልከቱ) ከባድ የጉልበት ሥራ እንዲሠሩ በመወሰኑ ከዕድሜያቸው በላይ ግፍ ይፈጽሙባቸው ነበር።¹³⁷

¹³⁷ Jhon Cumbers, Count It All Joy, P. 123

አቶ መርኪና መጃ ለዶ/ር ካምበርስ የነገሯቸው ታሪክ ደግሞ ይህንን ይመስላል፤ ከዳምት ፋላሳ ወረዳ አንድ አገልጋይ ይሞታል። የቀብሩ ሥነ-ሥርዓት ሊፈጸም ሲል የአካባቢው ሹማምንቶች በመምጣት መዝሙርና የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ እንዳይደረግ ይከለክላሉ። ይህንን ያስተዋለችው የጌቹ ልጅ የአባቱ ሥርዓት በክርስትና እምነቱ ሥርዓት መሠረት ካልተፈፀመ አባቱ አይቀበርም በማለት በአስከሬኑ ሳጥን ላይ ቆማ አቋጧን ታስታውቃለች። ሙግቱ ለስድስት ቀናት ያህል ቀጥሎ በመጨረሻም የአውራጃው የመንግሥት ሹማምንት በመምጣታቸውና ሁኔታው በመርገቡ አስከሬኑ በስድስተኛው ቀን በክርስቲያናዊ ሥርዓት መሠረት ሊቀበር ችሏል።¹³⁸

የሚያሳዝነው ነገር ለስደቱና ለመከራው ተባባሪ የነበሩት አንዳንድ ሰዎች ቀደም ሲል ክርስቲያኖች የነበሩና በኋላ ከእምነቱ ያፈገፈጉ የጊዜው ሰዎች መሆናቸው ነው። እኒህን የመሳሰሉ አንዳንድ ውስጥ አዋቂ ሰዎች የቤተ ክርስቲያን መሪዎችን በመጠቀም አሲዘዋል፤ የቤተ ክርስቲያን ገንዘብና ንብረት የተቀመጠበትን ቦታ እያመለከቱ ከአሳዳጆቹ ጋር ተባባሪ ሆነዋል፤ ሰውር የማምለኪያ ቦታዎችን አንድ ባንድ እየመሩ አሳይተዋል።

በወቅቱ የአንደኛ ደረጃ ት/ቤቶች ወደ መንግሥት ይዞታነት መዘዋወር አለባቸው በመባሉ በአሥራ ስድስቱም ክፍለ ማኅበራት የሚገኙት 142 የቀለም ት/ቤቶች እንዳሉ ተወስደዋል። ይህንኑ ውጣኔ በማስታከክም የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶች በሙሉ እንዲዘጉ ተደረገ። መዘጋት ብቻ ሳይሆን እንደ አቶ ዋጃ ካበቱ የቤተ ክርስቲያኒቱ ሊቀመንበር ገለፃ ከሆነ «አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶችን ሙሉ ለሙሉ ካፈራረሱ በኋላ ህንፃው ባረፈበት ቦታ ላይ ለመበቀል ሲሉ ትንባሆ ዘሩበት። ያልፈረሱትን ቤቶች ደግሞ ለዳንኪራ ቤት ተገለገሉባቸው። ቀሪዎቹም ወና እና ውድማ ሆነው ቀሩ።»¹³⁹

የዚህን አካባቢ ስደት ከሌሎች አካባቢዎች ይልቅ ለየት የሚያደርገው በወቅቱ በወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሥር የነበሩ አጥቢያዎች ብዛት 738 ያህል ሲሆኑ ከእነዚያ ውስጥ 340 ያህሉን እንዳለ ሲያፈርሷቸው የተቀሩትን አጥቢያዎች በሙሉ የዘጉት በአንድ ደብዳቤ መነሻነት በአንድ ቀን ውስጥ ነው።¹⁴⁰ የጸሎት ቤቶች ቢዘጉም

¹³⁸ Ibid., P. 117

¹³⁹ ከአቶ ዋጃ ካበተና ከአቶ መርኪና መጃ ጋር የተደረገ ቃለ ጥላላ ሐምሌ 25/1989 ዓ.ም.

¹⁴⁰ ዝኒ ከግሁ፤

የቅዱሳን ቤተች ግን የሰው ር አምልኮ ጣቢያዎች በመሆን ስላገለገሉ ብዙ በሮች ተከፈቱ።

ታሪኮችንና ሁኔታዎችን መዝግቦ በግብርና አኳያ በአርአያነት የምትጠቀሰው ጥንቁቅ የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የተወረሰበትን ንብረትና የታሠሩትንና የተሰቃዩትን ልጆቿን አህዝ በሚገባ በክብር መዝግባ አስቀምጧል። በዚህ መሠረትም በአሥራ ስድስቱም የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ክፍለ ግንባራት የደረሱ ዋና ዋና ጉዳቶችን በተመለከተ ከቤተ ክርስቲያኒቱ ጽ/ቤት ያገኘው መረጃ እንደሚከተለው ይነበባል፤

• የታሠሩ ዎዕመናን ብዛት	2803
• ከእነዚህ ውስጥ የተሰቃዩና የተገረፉ	906
• የፈረሱ አጥቢያዎች	340
• የፈረሱ ልዩ ልዩ ቢሮዎች፣ የመዘምራን ክፍሎች	930
• የቤት ክፍን ቆርቆሮ	46,624
• በጥረ ገንዘብ የተዘረፈ	934,857
• አኮርሲዮን	17
• ጊታር	30
• የመዘምራን አላባት	288
• አግዳሚ መንበርና ልዩ ልዩ መተማሪያዎች	12,305
• የቅዱስ ፍርድን ዕቃዎች	13,153
• መዛግብት	117
• ቴፕሪከርዶች	272
• መረት	186 ሄክታር

(እና ሌሎችም ዝርዝራቸው ከሰላላ በላይ የሚሆኑ በርካታ ንብረቶች መሉ ለመሉ ተዘርፈዋል። ሊሀከዱን የመንግሥትን ሥልጣን ከያዘ በኋላ ግን የተመለሱ በርካታ ንብረቶች እንዳሉ አቶ ዋሻ ካቡቶ ገልጸውልናል።)

እነዚህ ሁሉ የግፍ ተግባራት በቤተ ክርስቲያን ላይ ሲፈጸሙ እግዚአብሔር ዝም አላለም በወላይታ ክልል ውስጥ ልዩ ልዩ ተአምራት በየአካባቢው ሲፈጸሙ ማየት የተለመደ ሆነ። ለአብነት ያህልም ከጆን ካምበርስ መጽሐፍ ውስጥ አንዳንዱን መጠቃቀስ ይቻላል። በቦሎስ ወረዳ ከነበሩት የጸሎት ቤተች አንዱ በካድሬዎች ተነጥቶ ለመንግሥት ት/ቤት መምህራን መኖሪያነት ይሠጣል። መምህራኑ መኖር እንደ ጀመሩም አንድ ተን መብረት ቤቱ ላይ በመወደቱ አንዱ መምህር ተመትቶ ይሞታል። ይህንን ያዩ ካድሬዎችም ወደ ቤተ ክርስቲያን መሪዎች መልዕክት በመላክ ጸሎት ቤታቸውን ተረክበው እንደተለመደው እንዲያመልኩበት ይገልጹላቸዋል።

የሚከተለውንም ታሪክ ለጆን ካምበርስ የተረኩት አቶ መርኪና መጃ ናቸው። የኮሚዩኒስቱ መንግሥት ካድሬዎች የቤተ ክርስቲያን የመዘቃ መማሪያ የሆነውን አኮርሲዮን ከሌሎች ንብረቶች ጋር ዘርፈው

ይወስዳሉ። በአኮርዲዮኑም አንዱ ካድሬ ግርክስና ሌኒንን እያወደሰ ሲዘፍን ክርስቲያኖች ይሠግሉ። ሁሉም በመንገደኛ አውቶቡስ ወደ አረካ እየተጓዙ ነበር። አተካራው አንድ ሁለት እያለ መካረር ይጀምራል። ካድሬዎችም በሥልጣናቸው እያስፈራሩ ይፎክራሉ፤ ክርስቲያኖችም የአምላካቸውን ስም እየጠሩ ይመካሉ። በዚህ መካከል መኪናው መንገዱን እየሳተ እንደሆነ ያስተዋለ የለም። ድንገት ተገለበጠ። ከእነዚያ የአመጽ ተዋንያን መካከል ሁለቱ ካድሬዎች ወዲያውኑ በአደጋው ይሞታሉ። አንደኛውም ከፋኛ ይቆስላል። ክርስቲያኖች በሰላም ከመኪናው ስጥ ወጥተው እዚያው ተንበርክከው አምላካቸውን አመሠገኑ። እንደነዚህ ዓይነቱ ብዙ ድንቃ ድንቆች በእግዚአብሔር እጅ የተፈጸሙ እና ማረጋገጫ ሊቀርብላቸው የሚችሉ እውነቶች ቢሆኑም ለአብነት ያህል ግን እነዚህ ይበቃሉ።¹⁴¹

የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን 40ኛ ዓመታዊ ኮንፍራንስ ገጽታ

ከተዓምራቱ ሁሉ በላይ ግን ቅዱሳንን በመከራ ውስጥ አጽንቶ ያቆመው የማይለወጠውና የማይሻረው ዘለዓለማዊው የተስፋ ቃል ነው። ለወላይታ ክርስቲያኖች ጽናት በቀዳሚነት ዋቢ የሚቆመው አሸናፊው የእግዚአብሔር ቃል ስለሆነ ብዙዎቹ ወደ መከራው ውስጥ ሲጣሉ

¹⁴¹ Jhon Cumbers, PP. 117-138

የወላይታ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን 40ኛ ዓመታዊ ኮንፍራንስ ገጽታ

እየዘመሩ የገቡት፤ እየጠቀሱ የተጽናኑት ይህንኑ ህያው ተስፋ ነው። ከዚህ በፊት ተዓምራትም፤ ድንቆችም በወላይታ ቀዳሚ አባቶች ሕይወት ውስጥ በስፋት ተፈጽመዋል። ክርስቲያኖቹ ያስተዋሉት ብቻ ሳይሆን ሌሎችም ተቃዋሚዎች የሚመስክሩት ይህንኑ ነው።

አቶ ዋጃ ካበቱ ያንን ዘመን እንዲህ ይገለጡታል፤ «በጣሊያን ወረራ ወቅት የተቃጠሉት የጸሎት ቤቶች በማር የተሠሩ ነበሩ። ጠላት እነርሱን ቢያፈራርስም በምትካቸው የተሻሉ እልፍኞችና ቆርቆሮ ቤቶች ተተኩ። በደርግ ጊዜ በቆርቆሮ የተሠሩ የጸሎት ቤቶቻችንን ቢያፈራርሱም በምትኩ ደግሞ በብሎኪትና በግንብ የተሠሩ ውብ ሕንፃዎችን ለመሥራት አምላካችን አብቅቶናል፤ እያበቃንም ነው። ባለፉት ዘመናት በአባቶቻችንና በእኛ በልጆቻቸው ላይ የደረሰው መከራ ሁሉ ለውርደት ሳይሆን ለተሻለ ክብር እንደሆነም ተረድተናል።» አዎን መከራና የወላይታ ምዕመናን በዘመናት ውስጥ ተለያይተው አያውቁም። የሚያስደንቀው ነገር ግን በአስጨንቋቸው መጠን የዚያንው ያህል ልክ እንደ ሕዝብ እስራኤል እየበዙ መሄዳቸው ነው።

አዲስ አበባ

የመከራ ተካፋይ

የዘመነ ኮሚዩኒዝም የስደት ሰደድ በሀገሪቱ የተዳረሰው በአራቱም አቅጣጫ ነው። ሰሜን፣ ደቡብ፣ ምዕራብ፣ ምሥራቅ፣ የመከራው ጽዋ በሁሉም አቅጣጫ ምሉዕ ነበር። ከግዕዝላዊ መንግሥት ቁልቁል የሚፈሰው፤ «የእስረው፣ የግረፈው፣ ቤተ ክርስቲያናትን ዝጋ» ትዕዛዝ በሁሉም ሥፍራ፣ በግንኙውም የወንጌል አማኝ ላይ ነፍስ ዘርቶ መከራው ምዕመናንን ለግኘክ የሞከረው በእኩል ደረጃ ነው። በአዲስ አበባም እንዲሁ።

ከአብዮቱ ጋር በተመሳሳይ ወርና ወቅት ህልውና ያገኘው የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ግስተባበሪያ ጽ/ቤት በሩን በክፈተበት ሰዎን ነው ስደቱ በሥሩ ያሉትን የአጥቢያ ቤተ ክርስቲያናትን በር ግንኳኳት የጀመረው። በዚህ ወቅት የቤተ ክርስቲያን አጋር የሆነው የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮንም ሀገር ለቆ ለመውጣት የተጣደፈበት ወቅት እንደነበርም ቀደም ሲል ተገልጽዋል።

ከኢስ.አዲ.አ.ም በውስት የተገኘው የመጀመሪያው ጽ/ቤት፤ 1967 - 1972 ዓ.ም.

የመጀመሪያው የራስ ቢሮ፤ ከ1972 - 1987 ዓ.ም.

የማስተባበሪያው ጽ/ቤት ሥራውን በይፋ ከጀመረበት ዕለት
ጀምሮ ያስተናገዳቸው ጉዳዮች በቀዳሚነት በሁለት ዋና ክፍሎች
ሊጠቃለሉ ይችላሉ፤ አንደኛው፤ የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን እዚህ በታ
ያሉትን ጣቢያዎችን እየለቀቅሁ ስለሆነ እንድታውቁት የሚል ዓይነት
አስደንጋጭ መርዶ የማጥረፉ ዜና ሲሆን በሁለተኛ ደረጃ ደግሞ የተሳዳጅ
ቤተ ክርስቲያናትንና የእስረኛ ምዕመናንን ጉዳይ ለመንግሥት ለማመል

ከት ሽቅብ ቁልቁል ግለት ነበር። ጽ/ቤቱን በሰባት ዞኖች ለማደራጀትና ከአብያተ ክርስቲያናት ጋር ጠንካራ ትስስር ለመፍጠር ይደረጉ የነበሩት የአስተዳደር ሥራዎችም ይሠሩ የነበረው በዚህን መሰሉ ውጥረት መሃል ነበር። እንደ እውነቱ ከሆነ በጽ/ር መላቱ ባፋ ይመራ የነበረው የመጀመሪያው ሥራ አስፈፃሚ ኮሚቴ (አቶ ብርሃኑ ደረሰ፣ አቶ ጥላሁን ኃይሌና ሌሎች ለጽ/ቤቱ ቅርበት የነበራቸው አንጋፋ መሪዎች) ቢሮውን እንዲመሩ ኃላፊነቱ የተጣለባቸው ዋና ጸሐፊው አቶ ተክሌ ወ/ጊዮርጊስ በጳላም ከሚያዝያ 1968 ዓ.ም ጀምሮ አቶ ሁሴን የሱፍ (የመጽሐፍ ቅዱስ ት/ቤቶችን እንዲያስተባብሩ ተጨምረው) ያንን አስጨናቂ ወቅት ተቋቁመውና ሁኔታዎችን በትዕግሥት አልፈው ቤተ ክርስቲያኒቱ ዛሬ የደረሰችበት ቦታ እንድትደርስ ያደረጉት አስተዋፅኦና የከፈሉት መስዋትነት በቀላሉ የሚገመት አይደለም። የመንግሥት የፖለቲካ ደመና ከብደት ሳይሜናቸው፣ የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን ስንብት ተስፋ ሳያስቆርጣቸው፣ በአዲሱ ጽ/ቤት ህልውና ላይ ያነጣጠሩት የውስጥ ችግሮች ሳይበግሯቸው፣ የወጣቶችና የአባቶች ጊዜ ወለድ ፍትጊያና ቅሪኔ ሳያርዳቸው፣ የገንዘብና የግድረያል እጥረት መሠናከል ሳይሆንባቸው በጽናት ተቋቁመው ከፋውን ዓመታት መሻገራቸው በታሪክ ፊት የደመቀ አክብሮት በአምላካቸው ፊትም የከበረ ዋጋ እንደሚያሳጣቸው አያጠራጥርም።

እነዚህ ሁሉ የችግር ደመናዎች በጽ/ቤቱ ዙሪያ ባንዣበቡበት ወቅት ይህንን ሁሉ ተቋቁሞ የራስ ቢሮ ባለቤት ለመሆን የተደረገው ጥረትም ሳይጠቀስ አያልፍም።

ከሰኔ 27-28/1970 ዓ.ም በቢሾፍቱ የኤስ.አይ.ኤም እንግዳ ማረፊያ የተሰበሰበው የ4ኛው ዓመት የ10ኛው ጊዜ የቤተ ክርስቲያኒቱ ጠቅላላ ጉባዔ ጽ/ቤቱ ከጥገኝነት ተላቆ የራሱን ቢሮ በግዢም ሆነ በኪራይ ማግኘት እንዲችል ውጣኔ አሰለፈ።

ይህንኑ ውጣኔ መሠረት በግድረግም መጋቢት 19/1971 ዓ.ም የተሰበሰበው የሥራ አስኪያጅ ኮሚቴ ግምቱ ከ50,000-60,000 ብር ሊያወጣ የሚችል ቤት ግዢ እንዲፈጸም አጸደቀ። ይህም የሚያመለክተው የቤተ ክርስቲያን ሥራ በመከራ ውስጥም ቢሆን እንደማይገታ ነው።

ይሄው ውሳኔ መነሻ ሆኖ በእግዚአብሔር አምላክ ከፍተኛ ምሪት በከፍተኛ 21 ቀበሌ 19 የቤት ቁጥር 547 የሆነው ሺላ ቤት በብር 64775.30 ግዢ ተፈጽሞ ጽ/ቤቱ የራሱ ቢሮ ባለቤት ሆነ። ከታኅሣስ 4/1972 ዓ.ም ጀምሮም ለአምስት ዓመታት ያህል ጥገኛ ከሆነበት

ከሚሲዮኑ ዋና ጽ/ቤት በመውጣት ወደ ራሱ ቢሮ ተዘዋወረ። ከአዲሱ ጽ/ቤት መከፈት ጋርም ከፍት የሥራ መደቦች በሠራተኛ ኃይል መጠናከር ስለነበረባቸው ይሄው አስተዳደራዊ ሥራ ሌላ ጫና ፈጥሮ ነበር። መከራው ላንቃውን ከፍቶ የመላው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት በውጥር በተያዙበት ወቅት ጽ/ቤቱ ሌትና ቀን እየሠራ ጎብረቱን ለማስጠበቅ፣ የአስረኞችን ቀለብ ለማድረስና ለማጽናናት ስለ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ህጋዊ ህልውና ለማስረዳት ከከፍተኛ የሀገሪቱ ርዕሰ ብሔር ጀምሮ አስከታችኛው የቀበሌ መዋቅር ድረስ ያሳለለ ውጣ ውረድ ተደርጓል። የሥራ አስፈፃሚው ኮሚቴ አባላትና ዋና ጸሐፊው የሀገሪቱን ከፍተኛ ሹማምንት በሮች ያንኳኩት በሕይወታቸው ጭምር ተወራርደው ነበር። አቶ ተክሌ ወ/ጊዮርጊስ ከነገሩን ትዝታዎች መካከል አንዱን በመምዘዝ ለአብነት ያህል እንዘከራለን።

የሁኔታዎች አስጨናቂነት ከዕለት ወደ ዕለት እየከፋ በሄደበት አንድ ወቅት ላይ ዋና ጸሐፊው ከአንዳንድ አንጋፋ መሪዎች ጋር በመሆን በድፍረት ወደ መንግሥቱ ኃ/ማርያም ፊት ቀርበው በመላው ሀገሪቱ በሚገኙ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትና በምዕመናን ላይ እየደረሰ ያለውን ግፍ በዝርዝር ለማስረዳት ወደ ቤተ መንግሥት ይገስ ግላሉ። እዚያም እንደደረሱ ተራ ጠብቀው እንደሚገቡ ይገለጽላቸዋል።

በተራቸው ቅደም ተከተል መሠረትም በቅድሚያ የጉዳያቸውን ይዘት ለመግለጽ ሁለት የሻለቅነት ግዕረግ ወዳላቸው ሰዎች ቢሮ ይገባሉ። ሁለቱ ሻለቆች በከፍተኛ የጸጥታ ኃይሎች እየተጠበቁ ነበር። ለምን ጉዳይ ወደ ርዕሰ ብሔሩ ፊት ለመቅረብ እንደፈለጉ በቅድሚያ እንዲገልጹላቸው ሻለቆቹ ዋና ጸሐፊውን ይጠይቃሉ።

አቶ ተክሌም በውስጣቸው የታመቀውን የእልህ ስሜት ለመግታት አልቻሉም። እንባ ቀደማቸው። ሻለቆቹ በሁኔታቸው ልባቸው የተነካ ይመስላል። እንደምንም አረጋግተው ዝርዝር ሁኔታውን እንዲ ያስረዱቸው አደፋፈሯቸው። አቶ ተክሌ እንደሚሉት ከሆነ ያ ዕለት ለእርሳቸው የመጨረሻ ቀን ቢሆን አልጠሉም። ብሶታቸውን በግልጽነትና በድፍረት ለማስረዳትም አልፈሩም። እልህና ቁጣ እየተናነቃቸው በመላ ሀገሪቱ እየተፈጸመ ያለውን የቅዱሳንን መከራ አንድ ባንድ ገለጹላቸው። በመጨረሻም በኮሚቴነት አትዮጵያ ምድር ላይ ሰዎች እግዚአብሔርን ግምለክ የማይችሉ ከሆነ በአንድ ቦታ ሰብስበው ሁሉንም የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ምዕመናን በአንድ ጊዜ መጨረሱ እንደሚቻል እልህ እየተናነቃቸው ገለጹላቸው። ሻለቆቹ በዋና ጸሐፊው ስሜታዊ ንግግር አልተቆጡም። ይልቁንም በውስጣቸው ያመቱት ሀዘን ምን ያህል

እንዳስመረራቸው ተረዱላቸው። በመጨረሻም በዚያ ዓይነት መራራ ስሜት ያለን የዋህና ቅን ሰው ወደ መንግሥቱ ኃ/ማርያም ፊት ማቅረቡ ከጥቅሙ ይልቅ ጉዳቱ ስለሚያመዝንንና በእርሳቸውም ሕይወት ላይ አደጋ ሊያስከትል እንደሚችል በመረዳት በግንባር ከማነጋገር ይልቅ ብሶታቸውን ዘርዝረው በፖስታ ቤት በኩል በግል አድራሻ ለርዕሰ ብሔሩ እንዲልኩላቸው በመምከርና በማባበል አስናበቷቸው። በእግዚአብሔር ምህረት ተከልለው ያቺን ዕለት ባያልፍዋት ኖሮ ሁኔታዎች ሁሉ የከፋ ውጤት ሊያስከትሉ ይችሉ እንደነበር አቶ ተክሌም ሳይገነዘቡ አልቀሩም።¹⁴²

ከዚህን መሰሉ አጋጣሚ በተጨማሪ ዋና ጸሐፊውን ጨምሮ በርካታ ሰዎች በተደጋጋሚ ጊዜያት ወደ ሕዝብ ደህንነት ጽ/ቤት እየተጠሩ ስለ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ምንነት ማብራሪያ ሰጥተዋል። የዐቃቤ ሕግ ጽ/ቤትም ጠርቷቸው ከሦስት ሰዓት ለበለጠ ጊዜ ምርመራ በማድረግ በዛቻና በማስፈራራት ጭምር እምነታቸውን ለመፈታተን መከራ ተደርጓል። ይሄ ሁሉ ጋራ ለእንቅፋት ሆኖ የወንጌሉን ሥራ አሳራምድ እያለ ቢፈታተንም የምሥራቹ ብሥራት ግን መታወጁ አልቀረም። ጽ/ቤቱም የተጣለበትን አደራ ከማከናወን አልበዘነም። እንዲያውም ከምንጊዜውም ይልቅ የሥራ አስፈጻሚው አባላትና ሌሎች አንጋፋ መሪዎች በጸሎት እየተደጋገፉና በምክር እየተረዳዱ በድፍረትና በጽናት ይሠሩ ስለነበር ፍሬውም የዚያኑ ያህል የጎመራ ነበር ማለት ይቻላል።

አቶ ጥላሁን ኃይሌ የወቅቱን የጽ/ቤቱን እንቀስቃሴ በተመለከተ የሚከተለውን ይላሉ፤

በግርክሊዝም ሊኒኒዝም ርዕዮተ ንባድ መስፋፋት ሳቢያ በደረሱት ችግሮች ዋና ጽ/ቤቱ ከቃለ ሕይወት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት የሚቀርቡትን ብሶቶች ለማርገብ በአዲስ አበባም ሆነ ከአዲስ አበባ ውጪ ወደ መንግሥት አካላት በመሄድ በቃልና በጽሑፍ አቤቱታ በማቅረብ ቤተ ክርስቲያኒቱ ሕጋዊ ሰውነት ያላት መሆኗን በማሳወቅ ከልዩ ልዩ ተጽዕኖዎች ለመከላከል ተሞክሯል። እንዲሁም ከየአብያተ ክርስቲያናት ዙሪያ የሚቀርቡትን የመንፈሳዊ ኮንፍራንሶች ፕሪን በመቀበል አብያተ ክርስቲያናትን ለማገልገል ፕሪት ተደርጓል። . . . አስፈላጊ በሚሆንበትም ጊዜ አብያተ ክርስቲያናት የበጀት ችግር ቢያጋጥማቸው ድጋግ አድርጓል።¹⁴³

¹⁴² ተክሌ ወ/ጊዮርጊስ ቃለ መጠይቅ፤ ነሐሴ 1988 ዓ.ም.

¹⁴³ ጥላሁን ኃይሌ፤ የኢትዮጵያ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ዋና ጽ/ቤት ዜና መግለጫ ገጽ 6

በውስን የሰው ኃይልና የገንዘብ ምንጭ ይንቀሳቀስ የነበረው ጽ/ቤት ሥራዎችን ከማስተባበርና ለችግሮች መፍትሔ ከመፈለግ በተጨማሪ ከሌሎች ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት ጋርና ከሀገር ውጭ ከሚገኙ የቤተ ክርስቲያን ድጋፍ ሰጪ ተቋማት ጋር ያደርጋቸው የነበሩት ጠንካራ ግንኙነቶች ለአብነት ያህል የሚጠቀሱ ናቸው።

ይሄም ቢሆን ግን እንደ ማንኛውም አዲስ ተቋቋሚ ተቋም በጽ/ቤቱ የመጀመሪያ ዓመታት ገደማ ያለጥናት በየዋህነት የተከናወኑ እንቅስቃሴዎች በኋለኛው ዓመታት ለጽ/ቤቱ የጎሉ ችግሮች ሆነው መከሰታቸውም አልቀረም። ጉዳዩ እንዲህ ነው፤ ሲሚናሮች፣ ኮንፍራንሶችና ልዩ ልዩ መንፈሳዊ ፕሮግራሞች ሲታቀዱ ለማገልገልም ሆነ ፕሮግራሙን በጸሎት ባርቱ ለማስጀምር ከጽ/ቤት ሰዎች የግድ መገኘት ይጠበቅባቸው ስለነበር ከሌሎች ቀዳሚ ሥራዎች ጋር ይህንን መሰሉን በሺህ የሚቆጠር ጥሪ ተቀብሎ ማስተናገዱ ራሱን የቻለ ችግር ነበር። የጽ/ቤቱ ተወካዮች በየጉባዔው ላይ መታየታቸውና መገኘታቸው በወቅቱ በመከራ ውስጥ በነበሩት ምዕመናን ዘንድ ከፍተኛ መጽናናት ያተርፍ የነበረ ቢሆንም በአንፃሩ ደግሞ በተደራራቢ ፕሮግራሞችና በሰው ኃይል እጥረት ምክንያት መገኘት ካልተቻለ ቤተ ክርስቲያናት በጽ/ቤቱ ላይ ሮሮዎችን በማቅረብና እኛ ተዘንግተናል የሚሉ ዓይነት ቅሬታዎች መጠንሰሳቸው አልቀረም።

ለቃለ ሕይወት አጥቢያ ቤተ ክርስቲያናት መቋቋሚያ እንዲሆንና በችግርና በእስራት ላይ ለሚገኙ ምዕመናን የዕለት ስንቅ ድጎማ መደረጉም እያደር ለጽ/ቤቱ እንደ ዋነኛ ግዴታ ተደርጎ በመቆጠሩ ለሚጎርፉት ጥያቄዎች አጥጋቢ ምላሽ ለመስጠት ከማይቻልበት ደረጃ ላይ ተደርሶ ነበር። ለጥያቄያቸው ምላሽ ያገኙት አብያተ ክርስቲያናትና ምዕመናን ደስ ብሏቸው ሲሄዱ፣ አጥጋቢ መልስ ያላገኙት ደግሞ በሀዘንና በቅይማት ይመለሱ ስለነበር ሮሮው እያደር ነፍስ በመዝራት መሳሳብ መፈጠሩ አልቀረም። እነዚህና መሰል ወቅት የፈጠራቸው ችግሮች እንደ ዘር ቅንጣት እያቆጠቁጡ ሂደው በዋናው ጽ/ቤትና በቤተ ክርስቲያናት ግንኙነት ላይ አንዳንድ የቅሬታ ድባብ ማጥላታቸው ግድ ሆኗል። ወደፊት በዝርዝር የምንመለከተው የቤተ ክርስቲያኒቱ የልማትና ዕርዳታ ፕሮግራሞች ያልተመጣጠነ ሥርጭትና የአቅም ማነስም በቀዳሚነት የሚጠቀስ ዋነኛ ችግር ለመሆንም በቅቷል።

ጽ/ቤቱ የአቅሙን ውሱንነት ያህል መጥኖ መንቀሳቀስ ያለመቻሉ በራሱ አንዱ መሠረታዊ ችግር ቢሆንም እግዚአብሔር በድካምም ሆነ በብርታት ያከናወናቸው ትልልቅ ክንውኖችና ድሎች

ለሰሚንዝቱ የቤተ ክርስቲያኒቱ ኅብረትና አንድነት፤ ሩጫና ጥረትን በተመለከተ ለብዙዎቹ ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት መልካም አርአያነት ያለው ምሳሌ ሊያተርፍ በቅቷል።

የቤተ ክርስቲያኒቱ የመተዳደሪያ ደንብና የአምነት አጭ ተረቅቀውና አስፈላጊው ውይይትና ምክክር ተደርጎ እንዲጸድቁ የተደረገውም በዚያው በመልክ ጥፋው አፍለኛ የሰደት ዘመን ነበር።

ከ1969-1972 ዓ.ም ባሉት የሦስት ዓመታት ጊዜ ውስጥ የሀገሪቱን ክፍል ትውልድ የበላው የቀይ ሽብርና የነጭ ሽብር ዘመቻ ወጣቱን በቡቃያ ላይ እንደ ወረደ የበረዶ ቁጣ በሞት ሲያረግፈው የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ግን ወጣቶቿን በብብቷ ውስጥ ሸሽጋ ለክፉ እንዳይጋለጡ በእውነት ቃል እያስተማረችና እየጠበቀች ያንን የጨለማ ዘመን ማሸጋገሯ በራሱ አንድ ትልቅ የእግዚአብሔር ጥበቃ የተገለጸበት ተዓምር እንደሆነ ብዙዎች ያምናሉ።

ወጣቶች በየጎዳናው ላይ እንደ ቅጠል ሲረገፉ በርካታ የክርስቶስ ሠራዊት ደግሞ ወደ እስር ቤቶችና ወህኒ ቤቶች መጣላቸው ለመልካም እንደሆነም አጥብቀው የሚመሰክሩ ብዙ ናቸው። ዳዊት «ውክራ እስኪያልፍ ሸሽገኝ» ብሎ እንደጸለየው የመክራው አሳት የተፋፋመባቸውን የእስር ዓመታት እግዚአብሔር የተጠቀመባቸው ለመሸሸጊያነት ይመስላል። በእነዚያ አስጨናቂ ዘመናት ከአሳት ትንታግና ከክህደት ፍልስፍና ተነጥቀው የወጡ ወገኖች ብዛት ሲታይም ቤተ ክርስቲያን በወቅቱ «እግዚአብሔርን ለሚወዱ እንደ ሃሳቡም ለተጠሩ ነገር ሁሉ ለበጎ እንዲደረግ እናውቃለን» (ሮጫ 8:28) እንድትል አስችሏታል።

ብዙ ክርስቲያኖች ይታሠሩበት የነበረው ዋነኛ ወንጀል «መፈክር በሉ አትበሉ» በሚለው ትዕዛዝ ምክንያት ስለነበር ይህንኑ ጉዳይ በተመለከተ በርካታ ጊዜያት «መፈክርን ስለማለትና ስላለማለት» ስብሰባዎች እየተደረጉና ትምህርቶች እየተሰጡ የተደረሰባቸው የጋራ መስማሚያ ሃሳቦች ወደ ምዕመኑ እንዲደርሱ በጽ/ቤቱ በኩል ያላሰለሰ ጥረት ተደርጓል። የሌሎች ኮሚኒስት ሀገሮች ክርስቲያኖችን ልምድ በተመለከተ የሃሳብ ልውውጥ ለማድረግ እንዲያስችል ከኤስ.አይ.ኤም ጋር በመነጋገር መጋቢ ሂሳብ የተባሉ ቻይናዊን ወደ ኢትዮጵያ በመጋበዝ ከመሪዎች ጋር መልካም ጊዜ አሳልፈው ሄደዋል። ዋናው ጽ/ቤት ፋታና ዕረፍት በማይሰጡ ሁኔታዎች ውስጥ ቢሆንም እስካሁን ለመዘርዘር የተሞከሩትን የመሳሰሉ ተግባሮች በማከናወን ረገድ ጉልህ እንቅስቃሴዎች መደረጋቸው ሳይጠቀስ አያልፍም።

በዘመነ ኮሚዩኒዝም የአዲስ አበባ ቃለ ሕይወት አጥቢያዎች

በሌሎች አካባቢዎች ያረፈው የስደት በትር በአዲስ አበባ የቃለ ሕይወት አጥቢያዎች ላይም ያረፈው ገና በጠዋቱ ነበር። ደረጃው ይለያይ እንጂ ሁሉም የአዲስ አበባ አጥቢያዎች በክህደቱ ፍልስፍና መገለጫው አልቀረም። በእግዚአብሔር ጥበቃና ልዩ ርዳታ ግን ሁለት አጥቢያዎች የመዘጋቱ ዕድል አልገጠማቸውም። አራቱ ግን ስደቱን ያስተናገዱት በመከራና ብዙ ዋጋ ከፍለው ነው። እንደሚከተለው ይተረካል፤

የጌጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን

የእግዚአብሔር አምላክ ፈቃድ ሆኖ በአዲስ አበባ አካባቢ ሳይዘጉ በመቅረታቸው ለብዙዎች መጽናኛና ማረፊያ የሆኑ አጥቢያዎችም ነበሩ። ቀደም ሲል መሠረተ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በመባል የምትጠራው የጌጃ ቃለ ሕይወትና የአቃቂ ቃለ ሕይወት ሁለቱ አጥቢያዎች ሳይዘጉ ከቀሩት መካከል በዋቢነት ይጠቀሳሉ። የጌጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በግቢዋ ውስጥ ታካሂደው በነበረው የአንደኛ ደረጃ የቀለም ትምህርት ቤትና የቤተሰብና ሕፃናት ተራድኦ ፕሮግራም ሳቢያ ጥበብ በሰጣቸው በሳል የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች አመራር የክህደቱ ነፋስ የጸሎት ቤቱን በራፍ ሊዘጋ አልቻለም። ከምዕመናኗ መካከል ግን በተለያዩ አጋጣሚዎች ምክንያት የተወሰኑ ሰዎች በአጭርና በረጅም ዓመታት የእስራት ፈተና ውስጥ ለማለፍ ተገደዋል። የጌጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ባለመዘጋጃም ብዙ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናትና የሌሎች ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት አምልኮአቸውንና ልዩ ልዩ የቤተ ክርስቲያን ሥርዓተቻቸውን በቤተ ክርስቲያኒቱ ውስጥ በነፃነት ያከናውኑ ነበር። ከዚህም በላይ ለተዘጉት እህት አጥቢያዎችና ሌሎች ቤተ ክርስቲያናት አቅጧ የፈቀደውን ያህል እርዳታ በመለገስ ከተቸገሩት ቅዱሳን ጋር በጽናት ቆማለች። በማታው ከፍለ ጊዜ ይሰጥ የነበረው የመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርትም ለበርካታ አብያተ ክርስቲያናት አገልጋዮች እንደ መከራ ቀን ስንቅ አገልግሏል። ቤተ ክርስቲያኒቱ በአሁኑ ወቅት ቁጥራቸው አሥራ አንድ ያህል የሚሆኑ የአምልኮ ጣቢያዎችን በመፍጠር ወደ አጥቢያ ደረጃ እንዲያድጉ እየጣረች ነው። ከአሥራ አንድ የአምልኮ ጣቢያዎች መካከልም አምስት ያህሉ ከየካቲት 1 ቀን 1992 ዓ.ም. ጀምሮ በአጥቢያ ደረጃ ራሳቸውን ችለዋል።

አቃቂ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን

የአቃቂ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያንም እንደ ጌጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሁሉ የመዘጋት አደጋ አልደረሰባትም። ይህም የሆነበት ምክንያቱ በቀዳሚነት የእግዚአብሔር ልዩ ርዳታ ስለተገለጠ ሲሆን በሁለተኛ ደረጃም መሪ ሽማግሌዎቹና አገልጋዮቹ የነበራቸው የጸና አቋምና ድፍረት በአርአያነቱ ይዘከራል። የተለያዩ ሰበቦችን እያመካች ወደ ጸሎት ቤቱ ግቢ እግራቸውን ለማስገባት የሞከሩትን ሁሉ ለመቋቋም የተሞከረው ብርቱና ጠንካራ የጋራ አቋም በመውሰድ ነበር።

እንደ አቶ ማሞ ገ/መስቀል እና እንደ ወንጌላዊ ማቴዎስ ሐምቤቦ ገለፃ ከሆነ በወቅቱ የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪ አገልጋዮች ይከተሉት የነበረው አቋም፤ «መንግሥት የሚጠይቃቸውን ግዴታዎች በቤተ ክርስቲያንም ደረጃ ሆነ በእያንዳንዱ ምዕመን ደረጃ የተቻለውን ያህል ለመፈጸም መትጋት፤ ከዚህ በተረፈ ግን ክርስትናን በሚነካ አቋም ሳይም ሆነ የጸሎት ቤቱን አዳራሽ ለመጠቀም የሚቀርቡትን ጥያቄዎች ያለማስተናገድ» የሚል ነበር። ይህንንም ተግባራዊ ለማድረግ ቤተ ክርስቲያኒቱ በራሷ አነሳሽነት ግምቱ 20,000 ብር የሚያወጣ ከሊኒክ፣ በግቢዋ ውስጥ ደግሞ በራሷ ወጣቶች አማካይነት የመሠረተ ትምህርት ፕሮግራም ማስፈጸሚያ የሚሆኑ ክፍሎችን በመሥራት፣ ብዛታቸው 300 ያህል የሚሆኑ ችግረኛ ሕፃናትን በመርዳት ለአካባቢው ቀበሌዎች በአርአያነት የሚጠቀስ ሥራ አከናውናለች። ይህም ብቻ አይደለም ወጣቶቿና ምዕመኗ እምነታቸውን ለድርድር ሳያቀርቡ በአካባቢያቸው ሕዝባዊ ማኅበራት ውስጥ ንቁ ተሳትፎ በማድረግ የዜግነት ግዴታቸውን እንዲወጡ በቂ ትምህርት ሰጥታለች።

ይህንን ሁሉ አልፈው የጸሎት ቤቱን ለሌላ አብዮታዊ ተግባር ማከናወኛነት ልንጠቀምበት እንፈልጋለን በማለት ጥያቄ ላቀረቡት የመንግሥታዊ አካላት በሙሉ የተሰጠው ምላሽ አይቻልም የሚል ነበር። ቤተ ክርስቲያኒቱ ለሕዝብ ደህንነት ጥበቃ ሚኒስቴር ጽፋው ከነበረው ደብዳቤዎች መካከል የአንደኛው ደብዳቤ ይዘት የሚከተለውን የመሰለ ይዘት ነበረው፤

አብዮታዊ መንግሥት ግንኛውም ዜጋ በፖለቲካ፣ በኤኮኖሚ፣ በማኅበራዊ ጉዳዮች ለሚኖረው ሚና . . . የከተማ ቦታና ትርፍ ቤትን የመንግሥት ለማድረግ በወጣው አዋጅ አንቀጽ 44 ላይ የሃይማኖት ድርጅቶች ንብረት የሆኑ ጸሎት ቤቶች መብታቸው የተከበረ መሆኑን በግልጽ ያስረዳል። . . . ስለዚህ ቃለ ሕይወትም ሕጋዊ አካል ያላት ቤተ ክርስቲያን ነች። የሚጠየቀውም የጸሎት ቤት እንጂ አዳራሽ አለመሆኑን በማከበር እየገለጽን

የቀበሌው ጽ/ቤት ለሕዝብ መሰብሰቢያ አፃፊሽ ለመሥራት እቅድ ካለው ቤተ ክርስቲያናችን ከዚህ ቀደም እንዳደረገችው ሁሉ እቅግ በሚፈቅደው መሠረት ለመርዳት ፈቃደኞች መሆናችንን በዚሁ አጋጣሚ በትህትና እናስታውቃለን።¹⁴⁴

የአቃቂ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ይህንን መሰሉን ጽኑ አቋም በመያዝ ነበር እግዚአብሔር ሞገስ ሆኗት ያንን ከፋ ዘመን በድልልት ሻገር የበቃችው። የቤተ ክርስቲያኒቱ ከፍት መሆንም ለብዙ ቤተ ክርስቲያናት ምዕመናን ማረፍና መጽናናት ከፍተኛ አስተዋፅኦ አበርክቷል። ቤተ ክርስቲያኒቱ በካራቆሬተ በዓለምገና በተጃና በመሳሰሉት አካባቢዎች የአምልኮ ጣቢያዎችን እያቋቋመች የታላቁን ተልዕኮ አደራዋን በመወጣት ላይ ትገኛለች።

ጸጋ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን

የመሠረተ ጸጋ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የተመሠረተችው ቀደም ሲል ለመግለጽ እንደተሞከረው ነፋስ ስልክ አካባቢ በሚገኘው የጸጋ ክርስቲያን አካዳሚ ግቢ ውስጥ ነው። ለአካዳሚው ሠራተኞችና ለአካባቢው አማኞች ታስቦ የተሰራው የጸሎት ቤት እስከ አብዮቱ የመጀመሪያዎቹ ዓመታት ድረስ አገልግሎት ሲሰጥ ከቆየ በኋላ የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን ድርጅቱን ለትምህርት ሚኒስቴር አስረከቦ ሲወጣ የጸሎት ቤቱንና ንብረቶቹ ጭምር አንድ ላይ አስረከቦ በመውጣቱ ምክንያት የጸሎት ቤቱ ህልውና አደጋ ላይ ሊወድቅ ችሏል።

ይህንን መሰሉን ባለግስተዋል የተፈጸመ የሚሲዮንን እርምጃ ለማረም እንዲቻልም ቢያስፈልግ የጊጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የአንደኛ ደረጃውን ትምህርት ቤት እንድትረከብና የጸሎት ቤቱን ደግሞ እንደ አስፈላጊነቱ የቤተ ክርስቲያኒቱ ምዕመናንና የጊጃ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሪዎች እየተረዳዱ ማስተዳደር እንደሚችሉም ሃሳብ ቀርቦ ነበር!

በወንጌል አማኞች አንድነት ግንባር የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አባል የሆነችው የመሠረተ ጸጋ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ከብዙ ዘመን ጀምሮ በመንፈሳዊና በሥጋዊ ረገድ ለንብረተሰቡ አገልግሎት ስትሰጥ የቆየች ሲሆን የጸጋ አካዳሚ ት/ቤት የትምህርት አመራር ኮሚቴ ሁኔታውን ከእኛ እንደመረዳት ፈንታ በአንድ ቅጥር ግቢ ስላለ ብቻ ተብሎ ቤተ

¹⁴⁴ ታኅሳስ 30/1974 ዓ.ም. የተፃፈ ደብዳቤ።

ክርስቲያኒቱንና ንዋይ ቅዱሳት የሆኑትን ንብረቶች ወርሰናል በማለት ምዕመናኑን ያለ መሰብሰቢያ በታ አስቀርቷል። . . . ጸሎት ቤቱንና ንብረቱን ለይተው መስጠት ሲቻል ያለ በቂ ምክንያት የተደረገው ውሳኔ ሕጋዊና ትክክል ሰላይደለ ይታይልን።¹⁴⁵

ይህን መሰሉ አወዛጋቢና አከራካሪ ጉዳይ ለተለያዩ መንግሥታዊ አካላት እየቀረበ በወቅቱ መፍትሔ እንዲሰጥበት በቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎችና በቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የማስተባበሪያ ጽ/ቤት አማካይነት ጥያቄና አቤቱታ ቢቀርብም ምላሽ ሊያገኝ አልቻለም። በመጨረሻም የመሠረተ ጸጋ ቤተ ክርስቲያን ተንከራታችና ማረፊያ አልባ እንድትሆን የሚያደርገው አሳዛኝ ውሳኔ ከከፍተኛ 20 ነዋሪዎች ማኅበር የፍርድ ሽንጎ እንደሚከተለው ተሰጠ፤

ቤቱ ጸሎት ቤት ነው የተባለው የተሠራው በጸሎት ቤት ፎርም ባይሆን በመሰብሰቢያ አዳራሽነት ከትምህርት ቤቱ ጋር በተያያዘ ሁኔታ ነው። የጸሎት ቤት ምልክትም የለበትም። ቤቱንም ሚሲዮኑ የሠራው እንጂ ምዕመናኑ የሠሩት አይደለም። ይህ ቤት ከትምህርት ቤቱ ተገንጥሎ ስለማይታይና ትምህርት ቤቱ የግለሰቦች መጠቀሚያ ባይሆን የጎብረተሰቡ መጠቀሚያ ስለሆነ ቤቱ የትምህርት ቤቱ አካል በመሆኑ ለጸሎት ቤት ሊሆን አይችልም። ከዚህ በቀር በአንድ በኩል ጸሎት በሌላ በኩል ማርከሲዝም ሌኒኒዝም ማስተማሪያ በመሆን አብሮ ሊሄድ ስለማይችል ቀደም ብሎ በቃል ለሁለቱም ወገኖች በተነገረው መሠረት ጸሎት ቤት ነው የተባለው ቤት የትምህርት ቤቱ አካል ነው ብለን ወስነናል።¹⁴⁶

የጸሎት ቤቱንም ንብረት ጉዳይ በተመለከተ በዚያው ውሳኔ ውስጥ የሚከተለው ሃሳብ ተሰጥቷል፤ « . . . እንደተመለከትነው ሚሲዮኖቹ ውዥንብር በመፍጠር በኢትዮጵያውያን መካከል ፀብና የእርስ በርስ ግጭት ለመፍጠር ያደረጉት ከመሆኑ በቀር ሌላ ትርጉም አይሰጠውም። ይህ ባይሆንም ኑሮ እቃውን አስቀድመው ለይተው በሰጡና ይህንንም ለመንግሥት ባስታወቁ ነበር። ያም ባይሆን በርክ ከቡ ጊዜ ለይተው በማሳየት እንደየሁኔታው እቃዎቹን ለባለንብረቱ በሰጡ ነበር። »

የጸሎት ቤትና ንብረቷን ያጣቸው የመሠረተ ጸጋ (ጸጋ ቃለ ሕይወት) ቤተ ክርስቲያንም መንጋዎቿ እንዳይበተኑ የተለያዩ የቤት ለቤት ፕሮግራሞችን በማድራጀት ያንን አስጨናቂ ዘመን ለመሻገር በቅታለች።

¹⁴⁵ ግንቦት 8/1971 ዓ.ም. ለከፍተኛ 20 ፍርድ ሽንጎ የተፃፈ ደብዳቤ።

¹⁴⁶ የከፍተኛ 20 የፍርድ ሽንጎ ውሳኔ መስከረም 28/1972 ዓ.ም.

እንደ ቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎች ገለፃ ከሆነ «ጉዞው ብዙ መራብ፣ መጠማት፣ መድከምንና መዛልን ያስተናገደ ቢሆንም ምዕመናን በጤናማ እምነትና ሕይወት ያሉ መሆናቸውን ከብዙ ሁኔታዎች መረዳት ይችላል። ይህም በትንቢት ኢሳይያስ ምዕራፍ 40፥31 እንደተጠቀሰው፤ እግዚአብሔርን በመተማመን የሚጠባበቁ ግን ኃይላቸውን ያድሳሉ፤ እንደ ንስር በክንፍ ይወጣሉ፤ ይሮጣሉ፤ አይታክቱም ይሄዳሉ፤ አይደክሙም . . . በሚለው ቃል መሠረት የተረጋገጠ ነው።»¹⁴⁷

ኅብረት ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን

የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን ያቋቋመው የወጣቶች አምባ እንደ መነሻ ሆኖ የተመሠረተችው የኅብረት ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በ1966 ዓ.ም. በወንጌል አማኞች አንድነት ማኅበር ውስጥ እንደ አንድ ወንጌላዊት ቤተ ክርስቲያን ሆና ተመዘገበች። ወቅቱ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ማስተባበሪያ ጽ/ቤት በይፋ የተከፈተበት ዓመት ነበር። የቤተ ክርስቲያኒቱ ምዕመናን ቁጥር በሁለት አሥርት የሚቆጠር ቢሆንም ራስን ለመቻል ከነበራቸው ጉጉት የተነሳ ባለራዕዮቹ መሪዎቿ በእምነትና በጽናት ተነሳሳተው አንድ ሺላ ቤት በመከራየት አገልግሎታቸውን ጀምረዋል፤

ኅዳር 17/1968 ዓ.ም. የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ሙሉ አባል ለመሆን በጠየቀችው መሠረትም ከያካቲት 28/1968 ዓ.ም. ጀምሮ «በፍትሐብሔር ሕግ ቁጥር 452 መሠረትና ዘውድ ሰነድ እንደተጠቀሰው በአንቀጽ 8 መሠረት . . . ከቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት ጋር አባል ቤተ ክርስቲያን የመሆን ሰውነት የሚኖራት መሆኑን የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መማከርት አባሎች ወሰኑ።»¹⁴⁸

የኅብረት ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ተጎራባች ስለነበረች በተለይም በዚያ አስጨናቂ ወቅት ለክርስቲያን የዩኒቨርሲቲ ተማሪዎች የሰጠችው አገልግሎት በአርአያነቱ የሚጠቀስ ነው።

ቤተ ክርስቲያኒቱ ከዕለት ወደ ዕለት እያደገችና በአባላት ቁጥር እየተበራከተች በመሄድ ላይ ሳለች በ1972 ዓ.ም. የጸሎት ቤቷ ተነጥቆ ለአዲስ አበባ አካወማ (የአብዮታዊ ኢትዮጵያ ወጣቶች ማኅበር) እንዲሰጥ በመንግሥት ተወሰነ።

¹⁴⁷ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ታሪክ በአጭሩ የተዘጋጀ 1ጽ 72

¹⁴⁸ የካቲት 28/1968 ዓ.ም. የተፃፈ የአባልነት ማረጋገጫ ደብዳቤ።

ታዲላቸው የኅብረት ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ይህን መሰሉ የጸሎት ቤት መዘጋት ችግር ቢጋፈጣትም ለጊዜው ችግር አልተበገረችም። ከዚህ ውጫዊ ችግር ጎን ለጎንም በወቅቱ በቤተ ክርስቲያኒቱ አመራርና አገልግሎት ላይ የነበሩት በርካታ ጉዳ አገልጋዮቿ ከሀገር በመውጣታቸው የችግሯ ስፋት ተደራራቢ ቢመስልም የቀሩት ምዕመናኗ የቤተ ክርስቲያናቸው ህልውና የከፋ ሁኔታ ላይ እንዳይወድቅ በከፍተኛ ጸሎትና ትጋት በመንቀሳቀስ ናዝሬት ት/ቤት ፊት ለፊት ቀድሞ አንደኛ ደረጃ ት/ቤት የነበረውን ግቢ ከኪራይ ቤቶች አስተዳደር ድርጅት በመከራየት ኅብረቱ እንዲቀጥል አድርገዋል።

የቤተ ክርስቲያኒቱ መሪዎችና አገልጋዮች በጥበብና በጽናት ሕዝባቸውን እየመሩ ያንን ክፉውን የመከራ ዘመን በማሻገራቸው ዛሬ ቤተ ክርስቲያኒቱ በአዲስ አበባ አካባቢ ከሚገኙት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት መካከል አንዷና ጠንካራ ቤተ ክርስቲያን ለመሰኘት በቅታለች። ባለ ራዕዮዋ የኅብረት ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን በአሁኑ ወቅት ከአዲስ አበባ ውጪ በነቀምት፣ በጉራጌ ዞን ውስጥና በመሳሰሉት አካባቢዎች አጥቢያዎችን በመከፈት የምሥራቹን ቃል እያዳረሰች ትገኛለች።

የኮልፌ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን

የኮልፌ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን መሠረት የተጣለው የኤስ.አይ.ኤም ሚሲዮን የቢንግሃም አካዳሚን ሠርቶ አገልግሎት መስጠት ከጀመረበት ከ1939 ዓ.ም. ገደማ ጀምሮ ነው። የቢንግሃም አካዳሚ የተከፈተበት ዋነኛው ዓላማ ደግሞ የሚሲዮናዊያን ሕፃናት ተገቢውን የቀለም ትምህርት እንዲያገኙ ታስቦ ነው። እግረ መንገዱንም በአካዳሚው ውስጥ አገልግሎት የሚሠጡትን ኢትዮጵያውያን ሠራተኞችና የአካባቢውን ሕዝብ በወንጌል ለመድረስ ታስቦም ነበር።

ይህም ቢሆን ግን ሁኔታው እንደተጠበቀውና እንደታሰበው ባለመሆኑ የኢትዮጵያውያኑ አማኞች ቁጥር ሊያድግ ስላልቻለ በተለይ የጸሎት ቤቱ ለ25 ዓመታት ያህል ምንም ለውጥ ሊታይበት አልቻለም። ይህም ቢሆን ግን ወንጌላዊት ሮማን ሀ/ማርያም በሚባሉት አንጋፋ የወንጌል አገልጋይ አማካይነትም ከ1951 ዓ.ም. ጀምሮ የአካባቢው ሴቶች እጅ ሥራ እየተማሩ እግረ መንገዱንም ወንጌልን እንዲሰሙ ጥረት መደረጉ አልቀረም።

በ1957 ዓ.ም ገደማ ወጣት ፍቅረ ማርያም የተባለ የኮሌጅ ተማሪ በጊዳ ሠፈሯ መሠረተ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን አማካይነት ከነፋስ ስልክ የጸጋ ክርስቲያን አካዳሚ እየተመላለሰ ቤተ ክርስቲያኒቱን እንዲረዳ በመደረጉ ቀስ በቀስ ከሃያ ዓመታት በኋላ የጸሎት ቤቱ አስተዳደር ወደ ኢትዮጵያውያን በመዘዋወሩ በ1964 ዓ.ም. ለመጀመሪያ ጊዜ የሽማግሌዎች ምርጫ ተደርጎ የቤተ ክርስቲያኒቱ አስተዳደር ሙሉ ለሙሉ በኢትዮጵያውያን መሪዎች ተያዘ።

ወንጌላዊት ሮግን ሀ/ማርያም በ1952 ዓ.ም. ወንጌልን ለሌተች ሲያስተምሩ

በአዲስ አበባ አካባቢ ከሚገኙት የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያናት መካከል ከሃምሳ ዓመት በላይ የጅማራ ታሪክ የሚጠቀስላት የኮልፌ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን እንደ ዕድሜዋ ትልቅነት እድገቷም የተፈለገውን ያህል ሊፈጥን አልቻለም። ገና ከለጋነት ዕድሜዋ ጀምሮ ቤተ ክርስቲያኒቱን ልዩ ልዩ የመከፋፈል ችግሮች ገጥመዋታል። በ1950ዎቹ የመጨረሻ ዓመታት ግድም በምዕመናን መካከል በተነሳው መከፋፈል ሳቢያ በርካታ ቁጥር ያላቸው ምዕመናኗ ወደ መካነ ኢየሱስ ቤተ ክርስቲያን ሊሄዱ ችለዋል። በተመሳሳይ ሁኔታም በ1975 ዓ.ም. ቁጥራቸው ቀላል ያልሆኑ ምዕመናን የቤተ ክርስቲያኒቱን ወንጌላዊ ጨምሮ ወደ ወንጌል አርነት ቤተ ክርስቲያን ተቀላቅለዋል።

ቤተ ክርስቲያኒቱ ገና እየተጠናከረችና እየተበረታታች ባለችበት ወቅት ነበር የአብዮቱ እንቅስቃሴ በሀገሪቱ መቀጣጠል የጀመረው። ይህቺው አንጋፋና ታዳጊ የሆነችው የኮልፌ ቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን ያለፈችባቸው የችግር ጎዳናዎች በርካታ ቢሆኑም በ1972 ዓ.ም የገጠማት አስከፊና ፈታኝ ስደት ግን ለታሪክም ለአብነትም ይጠቀሳል።

ጊዜው የካቲት 23/1972 ዓ.ም. ነው። ዕለቱ የአድዋ ድል በዓል የሚከበርበት ቀን ስለነበር ለዚሁ ብሔራዊ በዓል ከብር ሲባል እያንዳንዱ ነዋሪ አደባባይ ተገኝቶ በአሉን እንዲያከብር ቀበሌዎች በልፈፋ አስታውቀዋል።

በቤተ ክርስቲያኒቱ ዕቅድ መሠረት የዚያን ዕለት ከሰዓት በኋላ (የብሔራዊ በዓሉ አከባበር ሥነ-ሥርዓት እንደተጠናቀቀ) የመንፈሳዊ ፕሮግራም ተዘጋጅቶ ነበር። በዝግጅቱም ላይ 260 ያህል የሚሆኑት ምዕመናኗና የሌሎች ወንጌላዊያን አብያተ ክርስቲያናት አማኞች ፕሮግራሙን ለመካፈል ታድመዋል። ፕሮግራሙ በተጀመረ በጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ የጸሎት ቤቱ ግቢ መሣሪያዎች ባነገቡ የአብዮት ጥበቃ አባላትና በጸጥታ ኃይሎች ተወረረ። የቤተ ክርስቲያኒቱ መዘምራን በመድረክ ላይ ቆመው፡

የመከራውን ዘመን በድል የተሻገሩት የኮልፌ ቃለ ሕይወት ምዕመናን

«አሻገረን፣ አሻገረን፣ አሻገረን
እጃችንን ይዞ ጠላትን ደምስሶ...
አይሉ የመጣው የመብረቅ ነጎድጓድ፣
በጩኸት አለፈ አንዳችም ሳይጎዳን፣
ይመስገን ይባረክ የእስራኤል ጠባቂ፣
ታማኝ እረኛ ነው ከአጥፊ ከነጣቂ»

የግል የእምነትና የድል ዝማሬ በመዘመር ላይ ነበሩ።

ምዕመናንና አገልጋዮች ዘጸውነቱን የአምልኮ ተመስጦ ውስጥ በነበሩበት በዚያን ሰዓት መሣሪያ የታጠቁ ሰዎች ወደ ጸሎት ቤቱ ውስጥ ዘልቀው በመግባት ፕሮግራሙን ካስቆሙ በኋላ ምዕመኑ በሙሉ ወደ

ውጪ እንዲወጣ አዘዙ። በመቀጠልም ከከፍተኛ 25 ክሊሳ ውጪ የሆኑት ሰዎች መታወቂያቸውን እያሳዩ እንዲሄዱ ተወሰነ። የተቀሩትና የዚያ ከፍተኛ ነዋሪዎች የሆኑ ምዕመናን በሙሉ ቀደም ሲል የፖለቲካ እስረኞች ግንሪያ ወደነበረው ወደ ቀበሌ 01 ጽ/ቤት እየተነሱ ተወሰዱ።

እስረኞች ልክ ወደ እስር ቤቱ ውስጥ ተወርውረው እንደገቡ ወዲያው የከፍተኛ 25 ቀበሌዎች በሙሉ ከአሁን ቀደም አይተውት በማያውቁት የበረዶ ዝናብ መቀጥተጥ ጀመሩ። አካባቢ ለይቶ በዘነበው ዝናም ምክንያትም ከፍተኛው በጎርፍና በበረዶ ቁልል ተሸፈነ። በርካታ ፋብሪካዎችና መጋዘኖች በዝናቡ ምክንያት ፈራረሱ። በአካባቢው ታሪክ ከአሁን ቀደም ያንን የመሰለ ዝናብ ዘንቦ እንደማያውቅ አፍ ከአፍ እየተቀባበለ ተወራ።

የእስር ቤቱ ግቢ ሙሉ ለሙሉ የበረዶ ሻሽ ለበሰ። ቢሮዎችና እስረኞች የታገሩበት ክፍልም በዝናቡ ኃይል እየተነደሉ በረዶው ወደ ውስጥ ተንዣቸዋል። እስረኞች በዚህን ወቅት በማይመች ሁኔታም ቢሆን በጸሎት እየተጉ ነበር።

የዝናቡ ዶፍና የበረዶው መዓት ጋብ እንዳለ የከፍተኛውና የአውራጃው ሹማምንት በፖሊስ ኃይል ታጅበው በመምጣት እስረኞች ጫማቸውን በማውለቅና ልብሳቸውን እስከ ጉልበታቸው ድረስ በመሰብሰብ በበረዶው ላይ እንዲቆሙ ተወሰነ። በመቀጠልም የከፍተኛው የአባቶች ጥበቃ ሹምና ሌሎች ባለሥልጣናት ተራ በተራ የአብሪት ጻስኩር ግሰማት ጀመሩ። ጻስኩራቸው እንዳለቀም!

«ይሄ የበረዶ መዓት በአካባቢው የዘነበው በእስረኞች ጸሎት ምክንያት ስለሆነ በጸሎት ያመጡትን መዓት በጸሎት እንዲመልሱት ያለበለዚያም ይህንን ግድረግ ካልቻሉ በአካባቢውና በዋናው መንገድ ላይ ያለውን በረዶ በእግራቸው እየጠረጉ እንዲያደርፉ ተወስኗል» (የደራሲው እውነተኛ የዓይን ምስክርነት)

በማለት ዋናው ሹም ቀጭን የመከራ ትዕዛዝ ለውሣኔው አስፈፃሚ ኃይላት ሰጡ። ሁኔታው ከእስረኞች አቅም በላይ ስለነበር የነበረው ዕድል መዓቱን በጸሎት መከራ መመለሱን ለጊዜው ትተው ሁለተኛውን ትዕዛዝ በጭካኔ እየተገረፉም ቢሆን ለመፈጸም በባዶ እግራቸው የበረዶውን ቁልል መናድና መጥረግ ጀመሩ። ይህን አስቃቂ ውሳኔ የሰጡት ሹማምንት ከፍ ያለ ቦታ ላይ ቆመው እየተቆጣጠሩና እያፌዙ የእያንዳንዱን እስረኛ እንቅስቃሴ ይከታተሉ ነበር። ለተወሰኑ ሰዓታት ያህል እስረኞች በረዶውን የመጥረግ መከራ ካደረጉ በኋላ ሹማምንት

ብርዱን ስላልተደቋሙት በእነርሱ ምክንያት እስረኞቹ ወደ ተመደበው ክፍል ገብተው እንዲቆላፍባቸው ተወሰነ። የግታ ግታም ለእስረኞቹ ስንቅ ካመጡት እንግዶች መካከል ጥቂቱን በመያዝ ከእስረኞቹ ጋር ቀላቀሏቸው። ምግቡና መጠጡም «የኢምፔሪያሊስቶች ገንዘብ» ስለሆነ ወደ እስር ቤቱ እንዳይገባ ታገደ። በዚሁ ዕለት ምሽት ላይ የቃለ ሕይወት ቤተ ክርስቲያን የሥራ አሰልፃሚ ኮሚቴ አካባቢው ድረስ በመምጣት ከከፍተኛው ሹማምንት ጋር ስለ ታሰሩት ምዕመናን ጉዳይ ለመነጋገር ቢሞክርም ከስምምነት ላይ ሊደረስ አልተቻለም።

የካቲት 23/1972 ዓ.ም አስቃቂው ቅጣት በዚህን መሰሉ ሁኔታ የተጠናቀቀ ቢመስልም ለተከታዮቹ ቀናት ሹማምንቱ በየዋህ ምዕመናን ላይ የተለየ ቅጣት ሲያውጡበት አድረው በማግሥቱ በሌሊት በመምጣት ወደ ሌላ እስር ቤት እንደሚዘዋወሩ ለእስረኞቹ ተገለጸ። የተባለው እስር ቤት የከፍተኛ 25 ጽ/ቤት ባለበት ግቢ ውስጥ የነበረ አንድ ደሃ ጎጆ ነበር። 12 ካሬ ሜትር በማትሞላ እንዲት ክፍል ውስጥ ወንዶቹ በሙሉ ተጠቀጠዋል። ቤቶቹም እንዲሁ በከፍተኛው ጽ/ቤት የመሰብሰቢያ አዳራሽ ውስጥ እንዲያድሩ ተወሰነ።

አሳሪኛው የሁለተኛው ዙር ቅጣት የተፈጸመው በማግሥቱ ነው። እስረኞቹ በሙሉ ሌሊት ወጥተው አድካሚ በሆነ ስፖርት እንዲቀጡ ለአንድ ሃምሳ አለቃ ፖሊስና ለረዳቶቻቸው አልፈው ተሰጡ። ሦስት ሰዓታት ያህል የፈጀው ከባድና አድካሚ የስፖርት ቅጣት ከተጠናቀቀ በኋላ እስረኞቹ በሙሉ ኮልፌ ሠፈር ወደሚገኘው ወደ ፊጥኖ ደራሽ ፖሊስ ግቢ ለልዩ የስቃይ ቅጣት እንዲሄዱ ተወሰነ። እዚያም እንደደረሱ አሰፍስፈው ይጠብቁ በነበሩ የጸጥታ አስከባሪ ፖሊሶች ከሰብዓዊ ርህራሄ ውጪ በሆነ ጭካኔ ተቀጠቀጡ። በፍርስራሽ ቤቶች ላይ ባዶ አካላቸውን እንዲንከባለሉና እንዲራመዱ ተደረገ።

ይህም እንደተጠናቀቀ በጭቃ በተሞላ ትልቅ ኩሬ ውስጥ እንደ ዋናተኛ እየተወረወሩ እንዲገቡ ታዘዙ። የግሩ ዋንጫ ሞልቶ ገነፈለ። እያንዳንዱ እስረኛ ፍትህ በሌለበት ሁኔታ እየተደበደበ ራሱን እስኪስት ድረስ ሙሉ ለሙሉ ራሱን አጥልቆ በዚያ ጭቃ ውስጥ ለበርካታ ሰዓታት ያህል እንዲንከባለል ተደረገ።

ከጭቃ ውስጥ የወጣው ሰው በሙሉ የተለየ መልክ ስለያየ ማንም ማንንም ሊለይ አልቻለም። ማን ማን እንደሆነ ለመለየት የተቻለው እያንዳንዱ ሰው የጣር ፈገግታ ሲያሳይና ፐርሱ ብልጭ ሲል ብቻ ነበር። ይህን ኢሰብዓዊ ስቃይ አንድ እስረኛ ለሌላ የውጭ ሰው

ትንፋሽ ብሎ ቢናገር መከራው እንደሚበዛም ማስጠንቀቂያ ተሰጠ። በጭቃ የተጨማለቀ ልብስ ለብሰው ወደ እስር ቤቱ ተመልሰው ቀጭኖቹን እንዳያሳጡም እስረኞቹ ከነልብሳቸው በወራጅ ወንዝ ውስጥ እንዲለቃለቁ ተደረገ።

የዚያን ዕለት መከራ ይህንን ቢመስልም በተከታታይ ቀናት ከተለያዩ ቦታዎች ይጋበዙ በነበሩ ካድሬዎች አማካይነት ይሳጥ የነበረው የክህደት ትምህርትና ዛቻ ራሱን የቻለ ሥነ-ልቦናዊ ቅጣት ነበር ማለት ይቻላል።

በየዕለቱ እስረኞቹ በሙሉ ከተኙ በኋላ ሹማምንቱ በእኩለ ሌሊት በመምጣት በእስረኞቹ ላይ የሞት ዛቻ ያቀርቡ ነበር። ዘጠኝ ያህል ሰዎች ተመርጠው ቀንደኞች በመባል ለልዩ የሞት ቅጣት መታጨታቸው የተገለጠው በኋላ ነው። የእግዚአብሔር አምላክ ፈቃድ ሆኖ ግን የተመረጡት እስረኞች በተንኮል በተቀነባበረው ሰነድ ላይ በእኩለ ሌሊት ያውም ባልተነበበልን ሰነድ ላይ በግዴታ እንፈርም ብለው በመጽናታቸው እግዚአብሔርና አሳዳጆቹ ብቻ የሚያውቁት ከፋ ውሳኔ በአምላካችን ፈቃድ ሊጓተት ችሏል። የመከራውን ጽናት መቋቋም ያልቻሉ ጥቂት ወገኖች የተጠየቁትን ግዴታ በመፈጸምና ሁለተኛ ጸሎት ቤት ላለመድረስ እየፈረሙ የወጡ ቢሆንም በአንፃሩ ደግሞ ከቅዱሳን ጋር መከራውን ለመካፈል በቁርጠኝነት በራሳቸው ፈቃድ የተቀላቀሉ ጽኑአንም ነበሩ።

የቤተ ክርስቲያኒቱ የጸሎት ቤትና ንብረት ሙሉ ለሙሉ የተዘረፈው እስረኞቹ በቁጥጥር ሥር ከዋሉ በኋላ ነበር። ይህን መሰሉ የእግዚአብሔር ድንቅ ሥራ የታየበት ተደጋጋሚ መከራና ስደት የኮልፈቃለ ሕይወትን አጠራት እንጂ አላጠፋትም። አበዛት እንጂ አላሳነሳትም። በመጨረሻም ቤተ ክርስቲያኒቱ ለአስራ አንድ ዓመታት ያህል ከተዘጋች በኋላ እንደገና በአስደናቂ መንገድ ተከፍታ (በአንድ ተራ የኢህአዴግ ወታደር ፈቃድ) በነፃነት ማምለክ የጀመረችው በ1983 ዓ.ም. ነው። ቤተ ክርስቲያኒቱ በቡራዩ፣ በሱሉልታና በቀራኒዮ አካባቢ የአገልግሎት አድማሷን በማስፋት የአምልኮ ጣቢያዎችን በማቋቋም አካባቢዎቿን በወንጌል ለመድረስ እንቅስቃሴ እያደረገች ነው። ከብር ለአምላካችን ይሁን።